

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona lokak. 25 - Wed. Oct. 25, 1989

FINNISH AMERICAN WEEKLY

85 vuosikerta LXXXV No. 42

45 cents

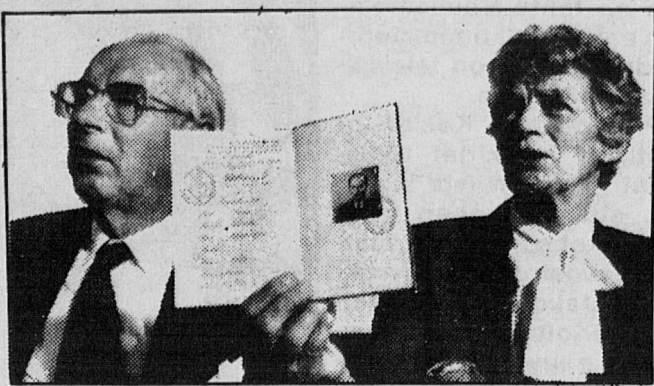
Wallenbergin tavarat palautettiin

MOSKOVA - Neuvostoviranomaiset palauttivat ruotsalaisen diplomaatin Raoul Wallenbergin henkilökohtaiset tavarat tämän sukulaisille ilmoittaen Wallenbergin kuolleen sydänkohtaukseen vuonna 1947 KGB:n vankilassa Moskovassa.

Viranomaiset esittivät ensimmäisen kerran valittelunsa Wallenbergin vangitsemisesta. Ulkoministeriön puhemies Gennady Gerasimov kutsui vuonna 1945 Budapestissä tapahtunutta pidätystä "traagiseksi virheeksi."

Wallenbergin arvioidaan pelastaneen yli satatuhatta juutalaista natsien kaasukammiosta toisen maailmansodan aikana jakamalla ruotsalaisia matkadokumentteja ja puutumalla saksalaisten viranomaisten toimiin.

Silminnäkijöiden kertomus-

Guy Von Dardel ja Nina Lagergren esittelevät velipuolensa Raoul Wallenbergin asiakirjoja Moskovassa.

ten perusteella Wallenbergin on uskottu eläneen neuvostoliittolaisilla vankileireillä useita vuosia huolimatta Neuvostoliiton päinvastaisista väitteistä.

Wallenbergin sukulaiset ja ystävät etsivät Moskovasta

uusia vihjeitä Wallenbergin kohtalosta ja selvitystä hänestä vuoden 1947 jälkeen tehtyihin havaintoihin. He eivät kuitenkaan kertoneet, milloin viimeisin näköhavainto oli tehty Wallenbergistä, joka eläessään olisi nyt 77-vuotias.

Honecker syrjään, kova linja jatkuu

ITÄ-BERLIINI -Itä-Saksan kommunistinen puolue syrjäytti maata 18 vuotta johtaneen Erich Honeckerin, ja nimitti uudeksi puoluejohtajaksi, armeijan ylipäälliköksi ja valtionpäämieheksi 52-vuotiaan Egon Krenzin.

Krenz tunnetaan edeltäjänsä tapaan kovan linjan miehenä, eikä hänen puheensa nimityksen jälkeen luvannut muutoksia poliittiseen linjaan.

Viime aikoina sairastellut 77-vuotias Honecker sanoi eroavansa terveydellisistä syistä. Uudistuksia vaativat

Egon Krenz

mielenosoittajat ovat toivoneet Honeckerin eroa ja poliittista suunnanmuutosta muiden Itä-Euroopan maiden malliin.

Bush vetosi aborttilain

Présidentti George Bush käytti veto-oikeuttaan lakiehdotukseen, joka olisi laajentanut inesti- ja raiskaustapaukset liittovaltion rahoittamien aborttien joukkoon.

Bush on perustellut päätöksensä sanomalla, että välttää lakitekstiä saatettaisiin käyttä perusteluna liittovaltion rahoituksen saamiseen myös muissa tapauksissa vetoamalla valheellisesti raiskaukseen tai inestiin.

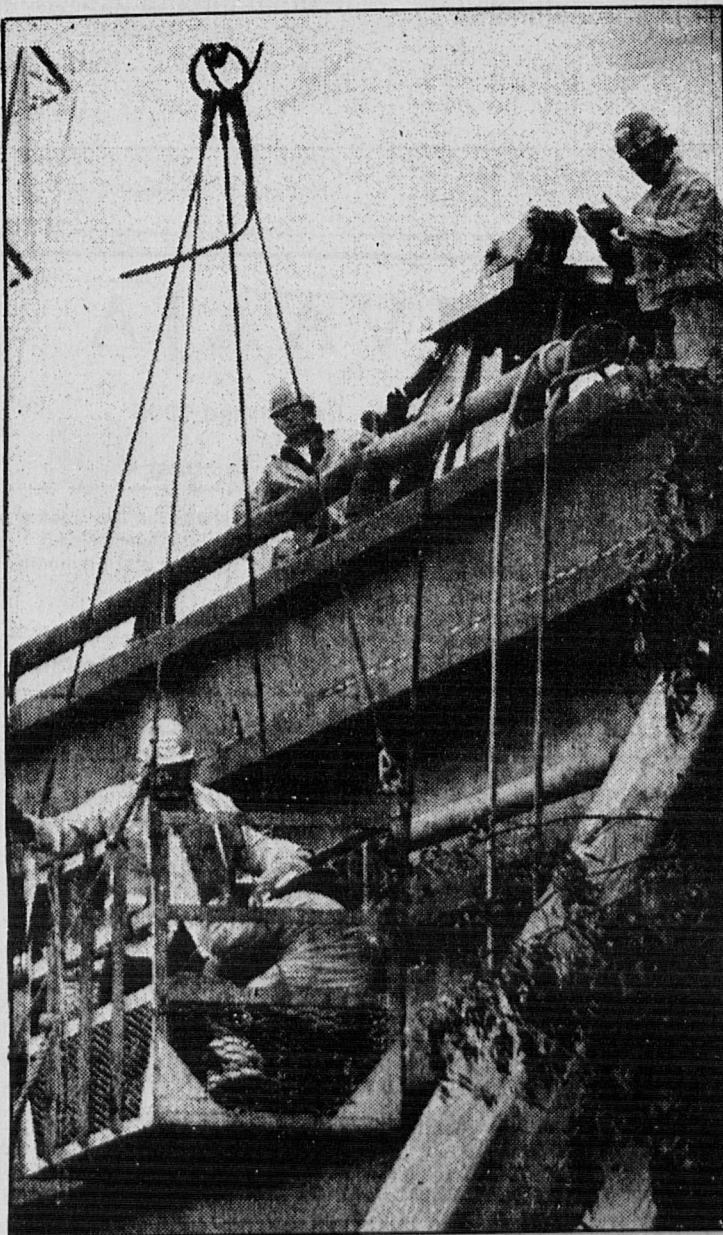
Maanjäristys historiamme tuhoisin

SAN FRANCISCO - Maanjäristyksessä romahtaneen Nimitz Highwayn alla lähes neljä vuorokautta loukussa ollut 57-vuotias Buck Helm nostetaan turvaan kriittisessä tilassa mutta hengissä.

Yhdysvaltain historian tuhoisin luonnononnettomuus vaati ainakin 59 uhria, eli vähemmän kuin heti järistykseen jälkeen arvioitiin. Loukkaantuneita oli yli 3 000. Sortuneen valtatie uhreja löytynee kuitenkin vielä lisää pelastusmiesten raivatuksessa aluetta.

Kokonaisvahinkojen arvioidaan nousevan yli 7 miljardiin dollariin. Ainakin 729 kotia ja asuinrakennusta tuhoutui ja sadat tuhannet rakennukset vaurioituivat. Presidentti Bush on myöntänyt katasrofiaalueelle 273 miljoonaa dollaria, ja liittovaltiolta odotetaan 3.5 biljoonan apupakettia.

Maanjäristys iski tiistai-iltana ja sen voimakkuudeksi mitattiin 6.9 Richterin asteikolla. Järistykseen keskus sijaitsi 14 mailia koilliseen Santa Cruzista ja 57 mailia etelään San Franciscosta. Pienempiä jälkijäristyksiä on mitattu parituhatta, ja niiden oletetaan jatkuvan useita kuukausia.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8 - 10

- Veikko Ahvenainen
- Werner Wiskari coming to Fitchburg (Mass) with 'Tales of Northern Europe'
- Oiva Toikka's glass in NYC

Sisäsivuilla:

- Connecticutin kulmilla sivu 4
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivu 12
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Teollisuuspäästöt kuriin

Siitä huolimatta, että Japani muitten teollisuusvaltioiden tavoin on suurena syynä maapallomme ns. "kasvihuoneilmioon", maan talousvirikailijat ovat ilmaisseet haluttomuutensa ratkaisuprosessiin osallistumisen suhteen.

Kansainvälisen kauppaja- ja teollisuusministeriön äskettäin julkaistun tutkimuksen mukaan Japanin taloudellinen kasvu laskisi tuntuvasti, mikäli se pyrkisi rajoittamaan ilmakehään laske-
miaan hiilidioksidipäästöjä vähentämällä öljynsä, kivihiilensä ja kaasunsa käyttöä.

Teollisuusvaltioiden ympäristöministerit koontuvat marraskuun alussa Hollantiin neuvottelukseen siitä, miten valtiot voisivat ryhtyä yhteistoimiin estääkseen kasvihuone-ilmion toteutumisen. Japanin osanottajien tiedetään vastustavan näitä pyrkimyksiä. Sen tiedetään ryhtyneen painostamaan muitakin osanottajamaita voidakseen ehkäistä ehdotuksen, mikä vaatisi hiilidioksidipäästöjen rajoittamista nykyiselle tasolle vuoteen 2000 mennessä.

Useat Euroopan valtiot ovat ilmaisseet kannattavansa rajoituksia, ja joittenkin asiantuntijoiden mukaan on melko varmaa, että Euroopan yhteisö omaksuu sen myös omaksi asenteekseen. Japanin tavoin Yhdysvallat on ilmaissut vastustavansa rajoituksia.

Tiedemiesten tutkimusten tuottama todistusaineisto on kuitenkin melko yksiselitteinen: jotain on tehtävä ja nopeasti maapallomme pelastamiseksi. Teollisuusvaltioiden tulee ottaa vastuu silläkin ehdolla, että voitot jäävät nykyisiä pienemmiksi.

Kekkonen syypää Jakobsonin tappioon?

UKK:n ennen julkaisemattomat kirjeet kertovat YK:n pääsihteerikilvasta 1971 Max Jakobson tiesi miten N-liitto häneen suhtautui, kirjoittaa Juhani Suomi

Edesmennyt presidentti Urho Kekkonen on nyt kek-sitty syypääksi siihen, ettei Suomen YK-lähettiläästä Max Jakobsonista vuonna 1971 tullut järjestön pääsihteerinä. Johtopäätös on tehty Neuvostoliiton entisen ulkoministerin Andrei Gromykon televisiohaastattelusta.

Presidentti Kekkonen laatimat asiakirjat todistavat toista. Niistä käy ilmi, että Kekkonen kyllä ajoi Jakobsonin asiaa, mutta Neuvostoliitto ei hyväksynyt Jakobsonin henkilöä, kirjoittaa ulkoministeriön neuvotteleva virkamies Juhani Suomi.

Juhani Suomi valmistellee Urho Kekkonen elämäkerran kolmatta osaa, ja elämäkertatyössään hänellä on ollut harvinainen tilaisuus tutustua laajasti Kekkonen arkistomateriaaliin. Näkemyksensä tueksi hän käyttää etenkin otteita ennen julkaisemattomista Kekkonen kirjeistä.

Neuvostoliiton edesmenneen presidentin ja pitkäaikaisen ulkoministerin A.A. Gromykon taannoin televisiohaastattelu ohitettiin Suomessa enemmistöä kommentteilla. Vain yksi asia herätti mielenkiintoa: Gromykon lausahdus entisestä suurlähettiläästä Max Jakobsonista. Se yhdessä Jakobsonin Rodina-lehdessä julkaisema talvisota-artikkelin kanssa on saanut innokkaimmat povaamaan jo Jakobsonin rehabilitaatiota.

Tuskin maineen palauttamisesta nyt kuitenkaan kannattaa puhua. Toki Jakobsonia arvostettu on, kaiketi itärajan takanakin, siinä kuin ketä tahansa ammattimiestä. Enemmän kysymys kai on ollut siitä, ettei hänen kaikkia mielipiteitään ole hyväksytty. Hyväksytäänkö sitten nykyään? Mitä merkillistä Gromyko sitten Jakobsonista sanoi?

Nimipäivät

Marraskuun 6 p., Kustaa Aadolf
Marraskuun 7 p., Taisto
Marraskuun 8 p., Aatos
Marraskuun 9 p., Teuvo
Marraskuun 10 p., Martti
Marraskuun 11 p., Panu
Marraskuun 12 p., Virpi

Ennen pääsihteerikisää: Max Jacobson puhuu YK:n turvallisuusneuvostossa 1970.

Tässä suhteessa veteraanidiplomaatin venäjänkielinen vastaus oli jossakin määrin tulkinvarainen. Itse käsitin sen niin, ettei Neuvostoliitto ollut vuonna 1971 YK:n pääsihteerinä valittaessa mitään esitettyjen ehdokkaiden - ei siis Jakobsoninkaan - henkilöä vastaan. Kandidaateista Kurt Waldheim asetettiin kuitenkin Jakobsonin edelle.

Samassa yhteydessä Gromyko antoi ymmärtää, että Neuvostoliitto olisi saattanut kannattaa Jakobsoniakin, elleivät yhteydenotot suomalaisten puolelta olisi olleet niin "muodollisia ja vaisuja". Kun Jakobson itse on julkisuudessa todennut, että pääsihteerikampanja hoidettiin ulkoasiainministeriöstä kaikille muualle paitsi Neuvostoliittoon, jonne sitä "hoiti presidentti Kekkonen", ovat johtopäätökset olleet selvät: syy-pää Jakobsonin tappioon oli-
kin silloinen presidentti.

Kuinka pitkälle johtopäätöksissä on jo edetty, osoittaa kansanedustaja Pentti Mäki-Hakolan sanomalehti Pohjalaisessa julkaisema kolumni. Siinä todettiin kekkoslaiten estäneen Jakobsonin valinnan, jottei hänestä vain ai-

kanaan nousisi uutta presidenttiä Suomeen. Kuin varmemmaksi vakuudeksi Mäki-Hakola vielä jyräyttää: "se ei ollut henkilökyseks. Sen minä tiedän... Jos Suomi olisi todella halunnut, olisi se pääsihteerin paikan saanut."

Näin varman tiedon takaa täytyy löytyä jo neuvostoliittolainen syvä kurkku, sillä Moskovassahan asia viime kädessä ratkaistiin. Tällaiset tietolähteet ja yhteydet tuovatkin aivan uusia ulottuvuuksia Mäki-Hakolan politiikon-
vaan.

Jakobsonin muisti valikoi

Kun pääsihteerin vaalista on jo kulunut lähes kaksi vuosikymmentä, on ymmärrettävää, että Jakobsoninkin muisti valikoi. Korostaessaan Kekkonen hoitaneen yksin itäisen ilmansuunnan hän unohtaa esimerkiksi omat kontaktinsa Neuvostoliiton pysyvään YK-edustajaan, varaulkoministeri J. Malikiin. Näin siitä huolimatta, vaikka Jakobson aikoinaan raportoi selvittäneensä Malikille ja Neuvostoliiton YK-edustuston korkeimmille vir-

jatkuu seuraavalla sivulla

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (508)343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1989: Yhteensä: \$11,810.26

Bertha ja Toivo Wainonen, Westminster, MA \$50.00

Kiitos lahjoittajille!

KEKKONENKO...

jatkoa edelliseltä

kamiehille käsityksiään YK:sta. Tällöin Jakobsonin esikuvana oli ollut se selvitys, jonka edellinen pääsihteeri U. Thant oli antanut neuvostoliittolaisille ennen valitsemistaan vuonna 1961.

Jakobson unohtaa myös mainita, miten aktiivisesti hän itse toimi saadakseen Kekkosen puhumaan puolestaan Moskovassa. Ja tässä hän myös onnistui. Pääsihteerikamppailuun liittyviä asiakirjakansioita selaillessa ei voi olla hämmästelemättä, miten pitkälle valtakunnan voimavarat ja sen päämiehen aktiivisuus valjastettiin kilpailuun, joka sittenkin tapahtui henkilöitasolla. Olihan ehdokkaana Jakobson eikä suinkaan valtio nimeltä Suomi.

Gromykon esiintymisestä on etsitty vahvistusta myös sille esityksille, joka oli läpikäynyt Jakobsonin muistelmateoksessa "38. kerros". Toisin sanoen sille, ettei häviö pääsihteerin vaalissa johtunut suinkaan Jakobsonin henkilöstä, vaan siitä, ettei Neuvostoliitto halunnut myötävaikuttaa Suomen puolueettomuusaseman vahvistamiseen.

Tästä selitysmallista Jakobson pitäneen edelleen kiinni. Siitä huolimatta, vaikka pääsihteerikilpailuun liittyvästä asiakirjamateriaalista löytyy lukuisia akteja, jotka todistavat nimenomaan päinvastaista. Esimerkiksi kelvanee presidentti Kekkosen kirje sillöiselle ulkoministerille Väinö Leskelle maaliskuussa 1971:

"Olin ennen matkaani saanut Jakobsonilta sähköni, jossa hän pyysi, että minä mainitsisin Moskovassa hänen pääsihteerikandidatuuristaan. Sen teinkin mainitse-

malla, että me pidämme Jakobsonia erittäin taitavana, työkykyisenä ja tasapuolisena miehenä ja suosittelemme häntä pääsihteeriksi. Kosygin vastasi, että heidän kantansa on taas se, että U. Thantin pitäisi jatkaa pääsihteerinä. Jakobsonista hän ei muuta sanonut kuin, että he ovat vainneet, että Jakobson YK:ssa toimiessaan on pitänyt liian läheisiä suhteita Yhdysvaltain kanssa yllä. Minä omasta puolestani korostin Jakobsonin tasapuolisuutta ja sitä, että häntä on käytetty monien erittäin vakeitten ristiriitojen sovittelijana hyvällä tuloksella. Keskustelu päättyi tähän."

Eikä neuvostoliittolaisten kylmä suhtautuminen ollut Jakobsonille itselleenkaan tuntematon. Miksi Neuvostoliitto kannattaisikaan puolueetonta Jakobsonia, niin kauan kuin se voi saada Neuvostoliittoa suosivan U. Thantin jatkamaan, purki hän katteraa mieltään kirjeessään presidentille.

'Jakobson ei henkilönä Neuvostoliittoa miellyttä'

Vuoden 1971 kuluessa Neuvostoliiton kannanotoissa ei tapahtunut muutosta. Käsitys Jakobsonin henkilöstä ja kielteisistä piirteistä säilyi ennallaan. Ratkaisevan varmistuksen tästä Kekkosen katsoi saaneensa paluumatkallaan Iranin 2500-vuotisjuhliin lokakuussa 1971. Kirjoittaessaan asiasta avainpaikalla palvelleelle suomalaiselle suurlähettiläälle Kekkosen totesi:

"Mutta kun minä saavuini Iranin valtakunnan 2500-vuotisjuhliin ja tapasin Podgornyn, niin siinä yhteydessä kyllä tulin täysin vakuuttu-

neeksi siitä, että Jakobsonista ei voi tulla pääsihteerinä... edellisenä iltana tämä mainitsemani neuvostoliittolainen ystävä oli minulle sanonut, että on aivan turhaa puhua Jakobsonista, koska Neuvostoliitto tulee estämään hänen valintansa YK:n pääsihteeriksi."

"Tietenkin minun olisi tämän jälkeen pitänyt menetellä siten, että minä olisin ilmoittanut ulkoministeriöön ja New Yorkiin, että tästä lähtien me lopetamme kaiken touhutamisen Jakobsonin pääsihteerikysymyksessä sen vuoksi, että siitä ei tule mitään", kirjoittaa Kekkonen. Näin hän ei kuitenkaan tehnyt:

"Mutta lojaalisuudelta Jakobsonia kohtaan ja Suomen tekemän päätöksen mukaisesti en näin menetellyt. Eriytyksenä synyi se, että jos olisin siinä vaiheessa, jolloin Jakobson vielä piti itseään kaikkein varmimpana ehdokkaana pääsihteerin virkaan, tällaisen käsityksen ja kiellon esittänyt, niin olisin siitä saanut osakseni asiaankuuluvat moitteet, että en aja Suomen ja suomalaisten asioita. Vielä muutama päivä ennen pääsihteerin valintaa olin kaksikin kertaa yhteydessä suurlähettiläs Maltsevin kanssa ja esittelin Jakobsonin mahdollisuuksia. Olinpa valmis ehdottamaan jotakin toista suomalaista YK:n pääsihteeriksi, jos Jakobson ei henkilönä Neuvostoliittoa miellyttä, niin kuin minulle Moskovassa matkan aikana oli myös esitetty toivomus, nimittäin että mikäli Suomi esittää jonkun toisen ehdokkaan kuin Jakobsonin, niin Neuvostoliitolla ei ole mitään sen hyväksymistä vastaan."

Yhteenvedonä kontakteistaan korkeimpaan neuvostojohtoon Kekkonen totesi lopuksi:

"... minulle on vakuutettu useammassa eri yhteydessä, että Jakobsonin vaali ei ole suinkaan kohdistunut Suomen ulkopoliittikkaan eikä minua kohtaan henkilökohtaisesti, vaan kysymyksessä oli kerta kaikkiaan henkilö, jota he eivät katsoneet voivansa hyväksyä YK:n pääsihteeriksi."

Kaikesta tästä Kekkonen kirjoitti myös Jakobsonille itselleen vaalin jälkeen. Presidentti lupasi palata asiaan vielä tavatessaan seuraavan kerran korkeimman neuvostojohdon edustajia. Tapaamisen ja käytyjen keskustelujen jälkeen hänellä ei ollut aihetta muuttaa mitään siitä, mitä oli esittänyt Neuvostoliiton suhtautumisesta Jakobsoniin.

Vaivaako meitä Jartsev-syndrooma?

Olemme siis tilanteessa, jossa vastakkain ovat Gromykon suusanallinen kommentti sekä Kekkosen lukuisat kirjeet ja muistiot neuvotteluista korkeimman neuvostojohdon kanssa. Kummallakin tulee varmasti olemaan omat kannattajansa.

Niiden, jotka tässäkin asiassa haluavat uskoa ketä tahansa muuta kuin Kekkosta tai dokumentteja, kannattaa ehkä kuitenkin miettiä paria kysymystä. Oliko haastattelun antamisella ja nimenomaan sen ajankohdalla jokin tarkoitus? Entä olisiko joku ehkä auttanut vanhaa valtiomiestä vastausten laatimisessa?

Herää myös kysymys, oliko Gromyko ylipäättään tietoinen

Neuvostoliiton johtotroikan pääsihteerikysymyksestä esittämistä näkemyksistä. Hän ei näet ollut läsnä yhdessäkään niistä keskusteluista, joita Kekkosen Jakobsonin ehdokkuudesta kävi Brezhnevin, Podgornyn ja Kosyginin kanssa.

Pääsihteerikysymykseen suoraanaisesti liittymättä, mutta Neuvostoliiton politiikasta käytyä keskustelua sivuten on ehkä syytä kirjata vielä yksi havainto.

Suomalaisia on joskus syytetty nk. Jartsev-syndroomasta, toisin sanoen uskosta siihen, että jokainen Neuvostoliiton Helsingin-suurlähetystön toinen lähetystösihteeri puhuu 'Kremlin syvällä rintanaanella'. Ehkä kritiikkiin on joskus ollut aihettakin. Viimeaikaisen lehtikirjoittelun ja julkisen keskustelun perusteella jää kuitenkin kysymään, syylistyimmekö me kenties edelleen samaan perisyntiin nyt, kun Neuvostoliiton uudistuspolitiikka ja siihen liittyvä itsekritiikki rohkaisevat joitakin neuvostoliittolaisia kannanottoihin, jotka joskus tuntuvat vastaavan jopa konservatiivisempienkin suomalaisten salaisia toiveita? Tulkitsemme mekin liian yksioikoisesti "Neuvostoliiton" kannanotoiksi ja vedämme niistä liian pitkälle meneviä johtopäätöksiä?

Tässä ehkä kannattaisi pohdita. Kaikessa rauhassa ja kiihkoilematta.

Juhani Suomi
(HS)

Ylivieskan tyttö pakinoi

Huomenna lokakuun 9. päivänä on postimerkinpäivä. Kirjeet leimataan erikoisleimalla. Pitää tuki saada postiin kirjeitä ja kortteja ystäville. Toivon, että tähänkin kirjeeseeni tulee erikoisleima ja niin ollen teidän toimituksessa olevien nähtäväksi ja tallettavaksi.

On vierähtänyt viikkoja tässä syksyn tuntumassa. Olen saanut olla vähän retkilläkin ja saanut vaihtelua arkipäivän aherrusten keskellä.

Perjantaina 22. 9. Ylivieskan pyhäkoulunopettajat lähtivät retkelle. Minäkin pääsin mukaan. Klo 16.30 alkoi matkamme Ylivieskasta Anaksen Kaukon omistamalla ja ohjaamalla komealla linja-autolla. Ajeltiin Pelloon asti, jossa olimme melko myöhäisenä iltahetkenä. Meille oli varattu majoitus Pellon seurakunnan leirikeskuksesta.

Siellä odotti iltapala, sauna ja hyvät majoitustilat. Ystävällinen emäntä toivotteli tervetulleeksi. Oli ajeltu noin

430 km, joten tuntui mukavalta laittaa levolle.

Paikka oli hyvin kaunis, sen totesimme aamulla, kun aurinko loisti ja ruska oli kauneimmillaan. Miekkojärvi, jonka rannalla leirikeskus sijaitsee, oli äärettömän viehättävää. Kalaisa järvi, niin kertoivat. Aamusella jatkettiin matkaa. Maaruska oli aivan ihana. Porolaumat vaelsivat metsässä ja tulivatpas tiellekin. Aitaa tunnelmaa. Katselimme kaikki matkan varrelle osuneet paikat. Pieskan Aino, meidän pastorimme, joka Kaarina Jaatisen kanssa vastasi matkastamme, kertoi Pieskä sukunimestä ja mistä se on tullut, tai mitä se on aikoinaan merkinnyt Torniojoki varressa. Aionon isä edesmennyt Tauno Pieskä oli tämän jokivarren poika.

Retki Ylläkselle. Käynti Mailan putiikissa, jossa oli mahdollista paljon matkamuistotavaroita, kuten sitä on joka paikassa. Siellä tehtiin tuliaisostokset. Matka jat-

kui eteenpäin.

Siinäpä tuli vastaan "NÄKÖALA PAIKKA". Paikka kauneinta Suomea. Järviä, saaria, tuntureita, vaaroja, syksyn väriloistoa. Tästä näköalasta oli vuosia sitten painettu postimerkki. Ihasteltiin, ihmeteltiin Luojan kätten töitä.

Tulimme Keimio majalle. NNKY:n hotelliin. Siellä oli varattu päivällinen. Se maistui hyvältä. Jälkiruokana Lapin hillat. Emme viipyneet kovin pitkään, sillä samana iltana piti ehtiä vielä Enontekiölle Vuontispirtille.

Tunturihotelli Vuontispirtti sijaitsee Enontekiön kunnan Ylikyrön kylässä Pallas-Ounastunturin kansallispuiston kupeessa. Sen omistavat ev. lut.seurakunnat ja eräät järjestöt. Ympäri on koskemattomat erämaaisemat ja kauniit järvet pysäyttävät kulkijan nauttimaan pohjoisen luonnon antimista.

Vuontispirtti on, voisinko sanoa täydellinen, niin hyvät oltavat siellä on. Majoitustilaa on 150 hengelle. Kau-

niita neljänhengen mökkejä, jotka olivat ihan täydellisiä suihkuineen, keittiöineen ja muine tarvittavine välineineen. Suorastaan ihastuttavia ja hyviä asuttavaksi.

Hotellissa on viihtyisät oleskelutilat. Asianmukaisia saunastoja. On 80-paikkainen koulutustila, jossa AV-välineet. On 60-paikkainen kokoustila. 150-paikkaisessa ravintolassa on päivittäin seisovan pöydän päivällinen, jatkuu sivulla 6

Berkeley, Ca.

Maanjäristys ravisti meitä aika tavalla tiistaina. Yliopiston mittauksen mukaan 7.0. Aika tavalla pelotti, hajoaako talo, mutta nämä tavalliset talot kestävät aika hyvin. Pienet esineet ja lamput lensivät lattialle.

Meitä lähellä syttyi tulipalo, mutta se ei levinnyt toisiin taloihin. Arvasin, että on tullut paljon vahinkoa, sillä tämä oli pahin, mitä olen täällä tuntenut. Olen usein ajatellut, että nuo tiet voivat romahtaa ja sillat särkyä.

Oli työstätulo aika, joten oli ikävä, kun niin monet kuolivat ja loukkaantuivat. Kuitenkin saamme olla kiitollisia, ettei enemmän kuollut.

Korkeissa rakennuksissa ihmiset sanoivat lentäneensä seinästä seinään, mutta selvisivät hengissä. Paniikkia ei syntynyt, vaan useimmat ilmoittautuivat auttamaan.

Suurta pallopetiä oli tullut katsomaan yli 60,000 ihmistä, ja juuri silloin iski maanjäristys. Oaklandissa on kuollut eniten, kun "freeway" putosi alemman kerroksen päälle ja autot ja ihmiset litistyi väliin.

Onneksi ilma oli lämmin, 90 astetta tiistaina, joten tuhannet ihmiset, jotka olivat yöstä ulkona, eivät paleltuneet.

Sillat olivat aluksi suljettu, mutta avattiin myöhemmin, paitsi Bay Bridge, joka on rikki. Lahden poikki pääsi kyllä pikkuhiljaa lauttojen avulla, autoilla täytyi kiertää kaukaa ympäri. San Francisco oli pimeänä ja monet muutkin alueet.

Vahingot ovat biljoonissa. Kuolleita on arvioitu olevan tällä hetkellä 270 ja loukkaantuneita 1,400, mikä on erittäin pieni määrä näin ihmisrikkaal-alueella.

Toivottavasti, ei toista näin kovaa järjestyä tule!

Rolf ja Helvi Qvist aloittivat suomalaisen radiolähetyksen täällä 30 vuotta sitten loka-

kuussa. Kaikki nämä vuodet he ovat lukeneet meille Suomen uutiset, sekä paikalliset suomalaisten ilmoitukset ja soittaneet suomalaista musiikkia. Onneksi olkoon merkkipäivän johdosta ja hyvää jatkoa!

Berkeleyn Veljeysseuran kuoro alkoi myös laulamaan maaliskuussa vuonna 1960, joten he ovat tuoneet paljon apua tämän seudun suomalaisten ohjelmiin kaikki nämä vuodet. He toimivat muutenkin ahkerasti suomalaisissa järjestöissä täällä. Toivon, että tämä kuorotoiminta jatkuu myös kauan edelleen!

Marraskuun 12 p. on Laulu-kuoron laittama potluck-ateria haalilla, joten tulkaa ennen kokousta, siis 12 jälkeen. Lyhyt ohjelma ja ateria ovat ennen kokousta, joka alkaa klo 2 ip. Tervetuloa!

Kuoro laulaa myös Suomen itsenäisyyspäivän juhlassa sunnuntaina 3 p. jouluk. klo 2 ip. Lauantai-iltana jouluk. 16 p. on kuoron järjestämä pikkujoulu Veljeysseuran haalilla, alkaen klo 7:30. Tulkaa kuuntelemaan joululauluja! Saatte itsekkin laulaa. Tervetuloa kaik-
ki!

University Avenuen kirkossa pitää tämän talven jumalanpalvelukset suomenkielellä Nokian kirkkoherra Larry Junkkari. Hän on virkavapana vuoden Suomesta, sillä hänen vaimonsa opiskelee täällä tämän talven.

Monet suomalaiset täällä ovat menettäneet tänä syksynä omaisiaan kuoleman kautta, ja toiset ovat sairaina.

Mirjam Suomela on vakavasti sairaana, samoin Tauno Ahonen

Ray Saari kuoli yllättäen Sonomassalokak.2 päivä. Hän oli paljon tehnyt suomalaisten

seurojen hyväksi ja oli kaikkien tuntema.

Liisa Komulainen poistui joukostamme 10 p. lokakuuta keuhkosyövän uhrina vain 56-vuotiaana. On vaikea antaa pois ystäviä, jotka ovat olleet läheisiä kauan aikaa.

Liisa kuului Veljeysseuraan.

Hän kuului Kansantanhajiin ja Veljeysseuran sekä Länsirannikon Laulajien suomalaisiin kuoroihin.

Toivon Eerolle ja lapsille ja lastenlapsille voimia kestää suuri surunsa. Samoin kaikille, jotka ovat menettäneet omaisiaan.

*Rauhaan, ystävä kallis
vej elon määränpää.
Muistot luoksemme kauniit
unhoittumatta jää.
Soikaa kukkien kellot
rauhanne antaen,
hiljaa humise tuuli
nukkuja siunaten!*

Aini Tossavainen

Atk - virusta vain vähän liikkeellä

Pelätty perjantai ja kolmas-toista päivä ei synnyttänyt odotettua kaaosta tietokone-maailmassa, uutistoimistot arvioivat sitä seuranneena lauantaina. Sen sijaan tietokonealan terveydenhoitoneuropateilla oli hyvät ajat, siis väellä jolle on annettu englanninkielinen lempinimi *Virus Busters* eli viruksien kelistäjät.

Seuraavan päivän tietojen mukaan 13. päivänä perjantaina laukeamaan ohjelma-itu, erityisesti IBM-yhteensopiviin koneisiin iskevä *Datacrime*-virus aiheutti 50 raportoitua tapausta. Suurin osa virusilmoituksista tuli Euroopasta.

Kaaosta ei syntynyt, sillä

lehdistön nostama häly virus-uhkasta oli käynnistänyt laajat varotoimet ympäri maailmaa. Kohtalokkaalta virusepidemialta vältyttiin, mm. sen vuoksi, että IBM otti käyttöön oman viruksia tuhoavan ohjelmansa viime kuussa.

Sen lisäksi ainakin kotimaassamme on juossut firmasta firmaan viruksen kelistäjiä, jotka ovat noin sadan dollarin tuntipalkalla luvanneet puhdistaa tietokoneet viruksista.

Alan mies Jon David kertoo uutistoimisto Reuterille, että hänellä on hallussaan yli 50 virustyyppiä 36 levykkeellä. Jättifirma *Mobil* oli palkannut Jon Davidin pitämään vahtia perjantaina ja käyttä-

mään viruksentorjuntaarse-naaliaan, jos tarve vaatii.

Ilmeisesti Mobil selvisi perjantaina hyvin, sillä se ei ollut ainakaan lauantaina virusongelmaisten firmojen kirjoissa alan uutistiedoissa.

Kukaan ei tiedä *Datacrime*-eli toiselta nimeltään Kolumbuksen päivä viiruksen luojaa. Asiantuntijat ovat epäilleet tekijöitä länsisaksalaisiksi terroristeiksi tai norjalaisiksi, jotka ovat tuottaneet Kristoffer Clumbuksen maineesta Amerikan löytäjänä.

Virukset ovat tietokoneohjelmia, jotka on ohjelmoitu tiettyä ajankohtana tuhoamaan koneen tietokannan, valtaamaan muistitilaa tai estämään koneen käytön. Virukset tarttuvat henkilökohtaisiin tietokoneisiin yleensä yhteyksistä muihin tietoverkoihin.

Maailmassa lasketaan olevan noin 23 miljoonaa pienois-tietokonetta.

Vuosilukutietäjä

1. Minä vuonna päättyi ensimmäinen maailmansota?
 2. Minä vuonna alkoi Kiinassa ns. Pitkä marssi?
 3. Minä vuonna oli Tshernobylin ydinturma?
 4. Minä vuonna Suomi liittyi YK:oon?
 5. Minä vuonna oli Ranskan suurin vallankumous?
 6. Minä vuonna ihminen kävi ensi kerran Pohjoisnavalla?
 7. Minä vuonna Elvin Presley levytti ensimmäisen levynsä?
 8. Minä vuonna tehtiin Normandian maihinnousu?
 9. Minä vuonna alkoi Yhdysvaltain sisällissota?
 10. Minä vuonna Japani hyökkäsi Pearl Harboriin?
- Oikeat vastaukset sivulla 6

Sanomalehti
aina ajan tasalla

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

Suomen Pääkonsulinvirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulivirasto on yleisölle avoinna passi-ym. asioissa maanantaista perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

Floridan kuulumisia

Lokak. 18, 1989

Sydämelliset kiitokset St. Andrew'sin Luterilaisen kirkon pastorille Pentti Mäelle ja Kirkkokuorolle sunnuntain hartaushetkestä kodissamme. Viikkomme toiminta alkoi jälleen todella kauniisti.

Maanantaina kahvikonser-tissa soitti Charles Hedlund. Leo Jaakkola on nyt toipumassa leikkauksesta. Terveiset Leolle -ikäväiden odot-

telemme paluutasi.

Tiistaina oli yhteislaulu ohjelmassa ja keskiviikkona lokakuun synttärät. Iloinen juhla toi taas vaihtelua arkeen. Kiitos Hannes Juntuselle lau-luohjelmasta, Lydia Knutilalle

musiikista ja Tertulle kiitos syntymäpäiväpuheesta, joka on aina mukavaa kuultavaa.

Lokakuun vanhin syntymäpäiväsankari oli Arvo Kajander 98 vuotta. Elizabeth Lähde täytti 97, Vilho Puikko-

nen 94 ja Arvo Aarnio 93 vuotta. Onnittelumme kaikille lokakuussa syntyneille asukaillemme.

Perjantain hartaushetkeä vietettiin Antti Ropon ja Elsa Paakkunaisen seurassa.

Tahdomme nyt kiittää kau-niisti kaikkia avustajia tästä kuluneesta viikosta, teidän apunne on todella tarpeen.

Huom! Lepokotiyhdistyk-sen jäsenkokous on Annan-Majassa lauantaina 28. päivä. Kello 1 alkaa kahvitarjoilu ja kello 2 kokous. Tervetuloa kaikki jäsenet päättämään yh-teisistä asioista.

Lepokotiterveisin

Elena Kuronen

Marylandin suomalaisia tapaamassa

Aikanaan kun poikamme tarvitsi opiskeluasuntoa muutettuaan Marylandiin, niin mistä apu tulikaan. Meidän Finlandia Foundationimme presidentti Mildret Mäki Kallioinen antoi sikäläisen seuran jäsenen puhelinnumeron johon poikamme otti yhteyttä. Ja asunto löytyi ihastuttavan rouva Arja Nylorin luota, Aune ja Aarre Pellisen avulla. Vierailimme myös heidän kauniissa kodissaan.

On ihmeen hyvä tunne vanhemmille kun tietää nuorensa olevan turvallisissa olosuhteissa. Olin siinä kodissa viikon ja voin vakuuttaa, että sel-laista vieraanvaraisuutta harvoin tapaa.

Arja rouva ja Kipinä kerhoon kuuluva rouva Helena Elwood esittelivät minulle nähtävyyk-

siä aina Baltimoreen saakka.

Ensi kertaa tutustuin tähän suureen tehdas- ja satama-kaupunkiin. Kävimme mm. kaupungin korkeimmassa talossa, jonka ylimmässä kerroksessa oli vietetty USA:n ja Suomen 350-vuotisjuhlia. Sieltä avautui huimaavat näköalat yli koko kaupungin. Oliko se nyt 27 vai 28 kerros.

Tyttäreemme perhe Vermontista tuli minut hakemaan ja heillekin tämä Arja rouva tarjosi majoituksen aterioineen, eikä hän halunnut kuulla mak-susta puhuttakaan.

Hän lähti myös oppaak-semme Washingtoniin. Siellä tutustuimme nähtävyyksiin ja niitähän on siellä paljon, mutta mieliinpainuvimmaksi jäivät kuitenkin ilmailu- ja eläin-museot.

Kaikkihan sen tietenkin tietävät, että siellä ilmailumuseossa ovat ne ensimmäiset kuualukset joilla USA ja Neuvostoliitto suorittivat ensimmäiset lentonsa.

Niihin sai tutustua ihan sisätiloja myöten kunhan ensin malttoi jonottaa, sillä kaikkihan halusivat kokea edes pieneltä osalta, miltä mahtoi astronauasteista tuntua ja samalla nähdä kaikki ne ihmevempheet aluksen sisäältä.

Eläinmuseossa taasensin tunsi oman pienuutensa kun seisoi Afrikan elefantin edessä. Onhan koulussa joskus tullut luettua ne mittasuhteet, mutta ne tajuaa vasta kun on tämän jättiläisen ääressä. Huh! Se oli korkean kivitalon kokoinen.

Vaikuttavaa oli myös nähdä,

miten maan ensimmäiset asukkaat intiaanit asuivat ja elivät. Erikoisesti ihastutti se, miten nainen vaikeissakin olosuhteissa keksii ja löytää kauneutta ympärilleen.

Unohtumattomina jäivät mieleen nahka-asut, niin kesäkuin talvikäyttöön tarkoitettut. Väreiltään ja malleiltaan ne olivat niin muodikkaita, että kelpaisivat ihan tämän päivän mallistoon. Paljon paljon muuta mieleen painuvaa, o-san tässä mainitakseni.

Katujen varret olivat täynnä palvelupisteitä, joista sai ruokaa ja vaatetta ja tietysti matkamuistoja, joiden keruusta olen jo luopunut.

Kävimme myös katsomassa Suomen lähetystön ulkopuolelta, samoin kuin Valkoisen talon, jonne täytyy tehdä joskus uusi matka onhan se sen arvoisen nähtävyys.

Lauantai-iltana meidät oli kutsuttu vierailulle poikamme opettajan Charls Hendricksonin luo. Hänellä on suomalainen vaimo Marita. Heillä on kaksi teini-ikäistä tytärtä, joista toinen oli jollain leirillä ja nuorempi kanteleen soitto-kurssilla Suomessa.

Heillä vaalitaan suomalaisuutta kaikella tavalla. Se näkyi kodin sisustuksessa monissa kohdin ja Marita kertoi, että hänen miehensä on oikein Suomi-Fani, eli hän on melkein pä innostuneempi suomalaisuudesta kuin Marita itse.

Niinpä heillä oli saunakin, jonka löylyistä saimme nauttia ja todeta sen vetävän vertoja aidolle suomalaiselle saunalle. He käyvät usein Suomessa ja mies löytää aina jotain kodin sisustukseen tuo-

tavaa niinkuin nyt viimeksi suuren oljista tehdyn himmelin.

Lasten kasvettua he ovat valinneet yhteiseksi harrastukseksi skandinaaviset kansantanssit, joita he ovat ryhmänsä kanssa esittäneet myös Valkoisessa talossa ja esiintymispyyntöjä on kuulemma niin paljon, etteivät voi kaikkia vastaanottaa. He ovat olleet myös Kaustisten musiikkijuhlissa Suomessa.

Sitten olikin jo aika sanoa jäähyväiset ja jatkaa matkaa kohti Vermontia.

Mikä juhla tunnelma meidät valtasikaan, kun Delawaressa ajaessamme tyttäremi aukaisi auton radion ja mitä siletä tulikaan, Sibeliuksen Finlandia. Ja me olimme niin suomalaisia, niin suomalaisia että!!!

Maila Andersson

Kirjallisuuspöbel Espanjan Celalle

Espanjalainen kirjailija Camilo Jose Cela sai tämänvuotisen kirjallisuuden Nobel-palkinnon ansiostaan kotimaansa sodan jälkeisen kirjallisuuden "johtohahmona".

Celan tunnetuin teos, vuonna 1942 ilmestynyt "The Family of Pascual Duarte", oli Espanjassa luetuin kirja sitten Cervantesin "Don Quixote'n". Kirja kertoo teloitustaan odottavasta tappajasta.

Ruotsin akatemian mukaan Celan "rikas ja intensiivinen proosa luo haastavia visioita ihmisen haavoittuvaisuudesta".

Kirjailija, jonka useimmat espanjalaiset tuntevat lähinnä värikkästä elämäntyylisestä, sanoi käyttävänsä 463 tuhanen dollarin palkintosumman velkojensa maksuun.

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247.

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjattavaraakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoimma maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä

Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmaita tai konsertti ja tanssia lopuksi
Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä.
Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten.
Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia voileipiä riisipuuroa hedelmäkkeitä ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

Esimerkiksi Neuvostoliitossa, jossa tällä haavaa kaavaillaan uutta lehdistölakia, tilanne on edelleen huolestuttava.

Päätoimittaja Philip Spender:

Sananvapaus edelleen uhanalainen laji

Sananvapaus on maailmalla edelleen uhatuna. Kirjailijoiden vangitsemiset ovat jälleen kääntyneet nousuun. Tilanne on parantunut jonkin verran Euroopassa ja Neuvostoliitossa, mutta huonontunut sitä enemmän esimerkiksi Aasiassa ja Afrikassa.

Näin arvioi sananvapauden tilaa maailmalla Index on Censorship -lehden päätoimittaja Philip Spender Helsingissä äskettäin. Index on Censorship on puolueeton säätiöpohjaisesti rahoitettu lehti, joka paljastaa, selostaa ja analysoi taiteiden ja tiedotusvälineiden sananvapautta rajoittavia järjestelmiä eri puolilla maailmaa.

Pitämässään lehdistötilaisuudessa päätoimittaja Spender sanoi haluavansa yhtyä kansainvälisen PEN-kulbin hiljattaiseen näkemykseen, jonka mukaan kirjailijoita on tällä haavaa vangittuina enemmän kuin kertaakaan viiteen vuoteen. Tilanne on huonontunut varsinkin Aasiassa ja Afrikassa.

Etelä-Afrikassa lehtien päätoimittajista ollaan tekemässä rikollisia poikkeustilamääräysten nojalla sanoi Spender. Maan hallitus pyrkii hiljentämään rotuerottelun vastaista lehdistöä oikeusistuinten kautta ja toivoo, että tämä on vähemmän näkyvä tapa kuin toimittajien summittaiset pidätykset ja vastaavat

toimet. Spenderin mukaan hallituksen tavoitteena on saada aikaan lehdistönvapautta kaventavia ennakkopäätöksiä.

Muista Afrikan maista Spender mainitsi eritoten Zimbabwen, Nigerian ja Malawin. Näissä maissa hallitukset pyrkivät tukahduttamaan niiden toimiin kohdistettua arvostelua.

Terrori valloillaan Sri Lankassa

Sri Lankan lehdistö on Spenderin arvion mukaan piiritystilassa. Toimittajia on surmattu ja siepattu, ja voimakkaat terroristiliikkeet pelottelevat nykyään jopa lukijoita olemaan lukematta tiettyjä lehtiä.

Sri Lankan Kansalaisoikeusliike pyrkii kääntämään tilanteen ja on kokoamassa monikansallisten antologiaa, jossa käsitellään poikkeavien mielipiteiden arvoa. Päätoimittaja Spenderin mukaan

Index on Censorship pyrkii avustamaan tässä toiminnassaan.

Kiinassa on menneillään todellinen noitavaino, arveli Spender. Maasta on hänen mukaansa tällä haavaa vaikea saada tietoa, mutta tilanne vaikuttaa pahalta. Yli 30 kirjailijaa istuu vangittuna

Paljastukset armeijasta suututtivat Virossa

Spenderin mukaan tilanne Neuvostoliitossa on parantunut ja muutoksia ollaan myös kirjaamassa lainsäädäntöön.

Hän kertoi kuitenkin hälyttävän esimerkin Virossa. 27-vuotias toimittaja Madis Jurgen haastatteli maaliskuussa Norte-Hääl-lehdessä virolaista asevelvollista, joka kertoi joutuneensa venäläisten toveriensa pahoinpitelemäksi. Lisäksi hänen esimiehensä oli käyttänyt häntä seksuaalisesti hyväkseen.

Tapaus tutkittiin, ja väkivaltaisuuksiin syylliset tuomittiin, kertoi Spender. Sen jälkeen Jurgen itse sai kuitenkin yllättäen kutsun armeijaan ja tietää, mikä siellä odottaa, hän jatkoi.

Ligatshov: Elintarvikepula kestää vielä useita vuosia

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen maatalouspolitiikasta vastaava politbyronin jäsen Jegor Ligatshov arvioi maata vaivaavan elintarvikepuulan hellittävän viiden - seitsemän vuoden kuluessa.

Äskettäin Neuvostoliiton radiossa haastateltu Ligatshov uskoo elintarvikeongelman ratkeavan elintarvikkeiden kuljetusta ja varastointia parantamalla.

Kelvottoman varastoinnin vuoksi tuhoutuu vuosittain elintarvikkeita 22 - 25 miljardin ruplan arvosta, kertoi Neuvostoliiton virallinen uutistoimisto Tass puoluelähteitä lainaten. Varastoihin pilaantuu vuosittain lähes 30 miljoonaa tonnia lihaa sekä neljännes peruna- ja vihannessa-dosta.

YLVIESKAN ... jatkoa sivulta 3

joka sisältää maukasta kotiruokaa. Siellä on kaikkea mitä matkalainen tarvitsee.

Meitä oli vastassa Päivi Lehto, viime kevään ylioppilastutkinto Ylivieskasta. Hän on ollut koko kesän työssä Vuontispiirtillä. Päivin äiti Aira Lehto oli mukana ja niinpäs oli äidin ja tyttären mukava tavata toisensa, samoin meidän toistenkin. Päivi kantoi kahvia pöytään ja komea täytekekkin pantiin Ylivieskakaisten eteen, sekä tuoreet viinerit.

Asetuimme huoneisiin. Toiset juoksivat lenkille. Saunottiin ja vietettiin iltaa takahuoneessa makkaraa paistaten ja laulaen.

Seuraava päivä olikin sitten sunnuntai. Yöllä klo 3 aikaan muutettiin talviaikaan. Kelloja käännettiin tunti taaksepäin. Saatiin nukkua yksi tunti kauemmin. Aamupalan jälkeen lähdimme ajelemaan, suuntana Kolarin kirkko, jossa jumalanpalvelus alkoi klo 10.

Eteisessä oven päällä luki: "Etsikää ensin Jumalan valtakunta". Tärkeä muistutus. Alttaritaulu: "Jeesus tulee Kolarilaiseen kotiin". Jumalanpalveluksen toimitti Markku Palosaari. Jumalanpalveluksen loputtua hän esitteli meille seurakuntansa oloja.

Kolari on pieni, noin 4,000 - 4,300 asukasta. Lähellä oleva kaivos on lakkautuksen uhkana, joten paljon nuorta työikäistä väkeä on joutunut muuttamaan leveämmän leivän äärelle Etelä-Suomeen. Sitä se on, kun ainoa työtartjoava ja vuosikautia toiminut kaivoshomma lakkauteaan.

Muonionjoki virtailee siinä lähellä ja toisella puolella on Ruotsi. Viivyimme jonkin ai-

"Islamilaiset olympialaiset" vain miehille

Kuwaitissa alkavat tämän kuun lopussa kaksiviikkoiset kilpailut, joihin voivat ottaa osaa vain miehet. "Islamilaisiksi olympialaisiksi" nimettyihin kisoihin on tulossa yli tuhat miesurheilijaa 43 maasta. Lajeina ovat lentopalloilu, koripalloilu, jalkapalloilu, käsipalloilu sekä yleisurheilu.

Naiset eivät voi ottaa osaa kilpailuihin. Tiukasti islamilainen Kuwait ei normaalisti-kaan hyväksy naisten julkista urheilusta.

Nyt ensimmäistä kertaa järjestettävistä kisoista, jotka alkavat 30. lokakuuta, on tarkoitus tehdä kerran neljässä vuodessa toistuva perinne.

Virallisesti kilpailut kulkevat "Ystävyyden ja rauhan" kisojen nimellä. Sanan "islamilaisten" käyttöä kilpailujen nimessä harkittiin, mutta niiden lehdistöpäälikön mukaan se jätettiin pois, koska tarkoitus ei ole olla mitään muuta uskontoa vastaan.

kaa. Lähdimme ajelemaan kohti Pohjanmaan lakeutta, kotikontua. Matkaa on vielä satoja kilometrejä ja illaksi pitäisi ehtiä kotiin. Kauko Anias on meidän vakituinen ja luotettava kuskimme, hänen karrussaan on mukava ja turvallinen olo.

Matkalla poikkesimme Pellossa sijaitsevaan hienoon taloon, oliko se joku VIHREÄ KEIDAS Salvia, kuitenkin sinne päin. Hieno paikka.

Anu Pentikin taidetta joka puolella. Sieviä putiikkeja, joissa hyvin kaunista tavaraa, käsitöitä ja yleensä mitä vain. Alhaalla viihtyisiä ruokailupaikka, jossa valmiiksi katettu pöytä odotti. Aino ja Kaarina olivat jo edeltäpäin tilanneet ruuan ja toivomukset, kuka halusi kalaa ja kuka lihaa.

Nautinto istua valmiiseen pöytään, johon vielä tarjottiin ruoka. Se on suorastaan nautinto, ainakin meikäläiselle, joka oman pöytänsä kumalle laittaa murkinansa ja ellei laita, niin on ilman.

Muuten koko matka oli ilmainen, seurakunta maksoi sen opettajille, jotka tekevät seurakunnassa uskollisesti työtä lasten kanssa saamatta siitä palkkaa. Palkkana hyvä mieli siitä, että saa tehdä jotakin Herran elopellolla, kylvää sanaa pieniin saviruukkuihin. Tulee mieleen laulun sanat: "Tarkoituksen elämäni sinä Jeesus, näytät. Annat selvän määränpäin, tehtäviisi käytät".

Hyvällä mielellä saavuttiin kotiin. Oli aivan kauhea ukonilma samana iltana. Se kesti pari tuntia. Maailma yhtenä tulimerenä. Hyrisi ja paukkui. Harvinaista näin myöhäissyksyllä näillä mailla. Siihen retki päättyi.

Terveisiä teille kaikille
Anna-Liisa

Vuosilukutietäjän vastaukset:

1. 1918 2. 1934 3. 1986 4. 1955 5. 1789 6. 1909 7. 1953 8. 1944 9. 1861 10. 1941.

Kuolleita

Charles Frederick Hedlund

CONCORD, MA - Charles Frederick Hedlund, 85, kuoli 2.10.1989 Emersonin sairaalassa. Hänellä oli koti Concordissa ja Biddeford Poolissa Mainessa.

Hänen vanhempansa olivat Charles J. Hedlund (1879-1933) ja Annie Emily (Widell) Hedlund (1874-1977). Charles J. Hedlund muutti Suomesta ja kotikaupungistaan Kotkasta veljensä Johnin ja Alexanderin kanssa vuonna 1902. Suomessa hän oli saanut sähkötekniikan koulutuksen.

Charles J. Hedlund oli ensimmäinen suomalainen työntekijä General Electric -yhtiössä. Hän matkusti työssään eri puolilla New Englandia. Hän oli ollut töissä myös Quincy Fore River Shipyardilla, ja toimi myöhemmin johtavana sähköurakoitsijana Quincyn toimistossa.

Hän meni naimisiin bostonilaisen Annie Widellin kanssa vuonna 1903. Annien isä oli merimies Johan Benhard Widell. Hän tuli Suomesta vuonna 1867 Philadelphian ja New Yorkin kautta Bostoniin ja asettui asumaan Hanover Streetille Old North Churchin lähelle. Vuonna hänen vaimonsa ja perheensä saapuivat Suomesta Yhdysvaltoihin. Johan perusti Bostoniin merimieshotellin. Tytär Annie syntyi Bostonissa vuonna 1874.

Charles J. ja Annie rakensivat talon Braintreen kaupunkiin vuonna 1915, ja nimesivät kadun Hedlund Avenueksi. Siellä he kasvattivat kaksi poikaansa ja kolme tyttärtään.

C. Frederick syntyi Gorhamissa New Hampshiressä, mutta varttui Braintreessä. Hän valmistui ylioppilaaksi Braintree High Schoolista vuonna 1920, ja suoritti B.A. -tutkinnon sähkötekniikassa Northeasternin yliopistossa vuonna 1925.

Neljä vuotta sitten hän jäi eläkkeelle Norwoodin Factory of Mutual Research -yhtiöstä, jossa hän oli työskennellyt 56 vuotta, viimeksi johtavana sähkötekniikkona.

Aiemmin hän oli asunut Doverissa, Massachusetissa ja Stuartissa, Floridassa, edesmenneen vaimonsa Catherine Anne (Judge) Hedlundin ja tyttärensä Susan Annen kanssa.

C. Frederick oli jäsen seuraavissa yhdistyksissä, komiteoissa ja kerhoissa: National Fire Protection Association, Tau Beta Pi honorary electrical engineering fraternity, International Association of Electrical Engineers, National Electric Code Commission, Delta Masonic Lodge of Braintree, Dedham Country and Polo Club, Abenaki Golf Club of Biddeford Pool ja Concord Independence Battery.

Häntä jäivät suremaan tytär Susan ja vävy Bruce B. Barker, sisaret Lillian Grieve ja Norma Johnson, serkku John Hedlund ja muita sukulaisia. Hän oli edesmenneiden John Albert Hedlundin ja Doris Smithin veli.

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

Tuulen laulu

Kauan olen odottanut hetkeä
olla kahdenkesken kanssasi, Jumalani!
Tietoisesti - sekä vaistonvaraisesti
olen etsinyt hiljaisuutta,
että kuulin äänesi!
- Unissakulkija - sitäkö liene ollut?
Olen kulkenut oman maailmani,
- suppean, mutta äärettömän,
kaikki sen ilmansuunnat - edestakaisin...

On kuljettava. - On taivallettava!
Kun uuvuttaa, levähdän hetken
- tuulen laulua kuunnellen.
Airueet soittaa! - Elämän säveltä,
säveltä laineiden loiskinnassa
Säveltä taivaan ja maan välillä...
Odotan! - Uskon!
Tässä hetkessä vahvistuu voimani
- maahan rauenneet...

Tiedäthän, Jumalan,
- tahdon päästä Hermonin huipulle asti!
Siksi, koska siellä koetaan voimallisin
ja virvoittavin kaste!
Tuo vanhanaikainen, ammoin vuodatettu
- ja vuotanut...

Sinne tahdon päästä
kättesi kantamana, Voimasi tukemana.
Syvänteet ja kuilut eivät peloita,
sillä Sinä olet "Minun Jumalani".

Olen Hermonin vuorella. - Sen huipulla asti!
Hengen siivillä sinne kohosin...
Taivas on lähellä. - Maa on kaukana.
Ojennan käteni, nuo rauenneet ja vaipuneet.
- Alkaa sataa! - Hengen Pilvet ovat laskeutuneet...
Tunnen kohoavani aamuruskon siivin
Jumalani istuimen eteen.
En tunne aikaa... Olen "pois ruumiistani".
On vain ajattomuus - ja ihmeellinen rauha.

Havahdun! - Herään! - Olen omassa
luonnon temppelissäni,
hiljaisuudessa Jumalani kanssa.
- Olen ihmisenä ihmisten saatossa.
Mutta kerran tiedän pääseväni
Hermonin huippujen ylitse...
Siellä ei ole ovenvartijoita.
- Anteeksiantamus on aukaisnut oven
loputtomaan tuulen lauluun,
ikäamun sarastukseen ja kirkkauteen...
"Kansa joka siellä asuu, on saanut
syntinsä anteeksi"...

Kerttu Kopsala
Ashburnhamissa, heinäk. 1089

Kiuru viides Havajilla

Suomen Pauli Kiuru sijoittui viidenneksi triathlonin Ironman-kilpailuissa Havajilla.

Kilpailijat urakoivat yhteen menoon uiden 3,9 kilometriä (2,4 mailia), pyöräillen 180 km (112,5 mailia) ja juosten 42,4 km (26,5 mailia).

Kiuru jäi kisan voittaneesta Yhdysvaltain Mark Allenista parikymmentä minuuttia.

Marja toipui syövästä vitamiini- ja hivenaineilla

Piikkiöläinen Marja Tähkäpää kertoo äskettäisessä Nykypostin numerossa parantuneensa vaikeasta syövästä vitamiineilla ja hivenaineilla erikoislääkäri Kaarlo Jaakkolan hoidossa.

Syöpä todettiin vuonna 1981, ja Marja alkoi saada sädehoitoa Turun yliopistollisessa keskussairaalassa. Tila kuitenkin huononi ja syöpä levisi koko luustoon.

Marja kertoo ottaneensa yhteyttä Jaakkolaan, koska oli kuullut tämän hoitavan sairauksia aivan uudella tavalla, vitamiineilla ja hivenaineilla.

Alkuun Marja söi lähes 50 hivenaine- ja vitamiinipilleriä päivässä. Hän sanoo olonsa parantuneen nopeasti ja kipujen vähentyneen. Talvella 1983 Marja, joka ennen Jaakkolan kuuria pystyi tuskin kävelemään, hiihteli 20 kilometrin lenkkejä.

"Vuodesta 1983 olen tuntenut itseni täysin terveeksi," Marja sanoo. Turun yliopistollisen keskussairaalan lääkärit eivät ole virallisesti tunnustaneet syövän parantuneen.

Syövän hoito on maksanut Marjalle pienen omaisuuden, sillä Kansaneläkelaitos ei korvaa vitamiinien ja hivenaineiden kustannuksia.

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors

69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

Mack Stephenson Funeral Home

1004 S. DIXIE HWY. - LANTANA, FL 33462

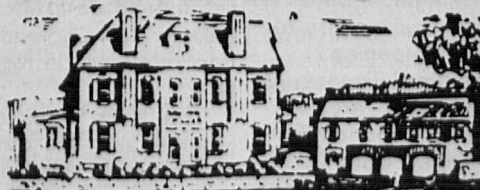
Tel. 582-4124

David Jarvi

Funeral Director

Puhumme Suomea

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

*The Finnish-American***RAIVAAJA****Veikko Ahvenainen****60 years of life
50 years of the accordion**

Translated by Roy Helander

This article about Veikko Ahvenainen originally appeared in Finnish in the Aug. 30 and Sept. 6 issues of the paper. The translation is slightly abridged from the original.

Veikko Ahvenainen, the world famous accordion virtuoso, turned 60 on September 24. The anniversary was noted at several concerts in Finland and in Sweden. The main anniversary concert was held at Helsinki's Finlandia Hall on September 16.

Veikko Ahvenainen is a familiar name to Finnish Americans. He has performed here more often than any other Finnish artist and he has promoted Finnish accordion artistry all over America.

Perhaps it is fitting to tell something of Veikko's long career which also contains something of Finnish American history.

An Accordion from a Pawn Shop

It's 50 years ago that Veikko met his fate as one of seven children of a family in Kuopio.

It was an accordion with two rows of buttons that he saw in the window of a pawn shop.

Veikko was so smitten by it, that he decided to get the instrument for himself, although money was scarce and there was not enough for the purchase of an accordion.

If you really want something very much, you'll find the means. The lad delivered two morning newspapers, *Savon Sanomat* and *Savon Työmies* until he had earned enough to buy the accordion.

The accordion with two rows of buttons transferred from the shop window to Veikko's arms. It cost 5.60 Finn marks or about \$1.25 at that time, Veikko recalls.

Veikko played the two rower for a couple of years, and he got his basics from Matti Lungren, Kuopio's most famous whitefish-monger, who had been a musician at the St. Petersburg Circus.

Veikko longed after a real accordion with five rows of buttons, and so he went to speak to the local banker, asking for a loan of 500 marks in order to buy an accordion.

It really tickled the banker to see an 11 year old who comes in to negotiate a loan. He thought the whole affair to be so funny that he agreed to the loan in exchange for a name at the bottom of "the long paper".

The name was produced by a Kuopio manufacturer Yrjö Nurmi. The boy, an easy learner, was soon playing dance music on his "five rower" for the Savo public.

Dance Earnings Fund his Concerts

Young Veikko had some difficulties in choosing his career path: an apprenticeship to a goldsmith as well as schooling for railroad engineering were not successful.

His mother wanted a proper job for him, but Veikko longed to go touring and so he began to make appearances while continuing his schooling like so many other popular artists had to do.

The road for the Kuopio schoolboy has led far from those times. Concert platforms are familiar to him in both east and west.

But before foreign treks began, Veikko played dance music with his own group in the 50's. At the same time he began to concertize and funded the concerts with the earnings from the dance music.

The concert receipts often didn't meet the expenses, re-

America Calls

"Once when I was in Vaasa on a dance date, I met a childhood friend, whom I had not seen for years, on the street.

It was Paul Oksman. Having suddenly met and chatted for a bit, we noted that Paul had become a baritone singer and I had become an accordionist.

"We decided then and there that we would go on a concert tour together across America.

"The plan came to fruition the next year and so began our first American tour in February, 1963. We started out in Florida, then on to Texas, Arizona, Cali-

met Finnish Americans for the first time, visited their homes, and there was scarcely a day that we didn't get to go to a sauna after the concert. I made a lot of ties of friendship on that tour, ties that have remained warm even from this distance," Veikko observes.

Concerts and Recordings in America

From 1963 on, Veikko has crisscrossed America, touching almost every state. The artistry of this Finnish accordionist has been heard by Finnish Ameri-

person at his concert at the Veljeys-Seura Hall in Berkeley.

This was the accordion maestro John Molinari, one of the world's most noted accordion artists.

That meeting turned into an incomparable friendship and the artists decided to perform together. Many Finnish Americans remember these two artists when they interpreted Sibelius' "Finlandia" or Mozart's "Marriage of Figaro." These were musical high points. The artists performed together in New England many times.

Molinari, whom the Finns christened "Jussi Mylläri", died last February at his home in Oakland after a difficult bout with cancer. John Molinari was a friend of Finns and he loved the Finns and the sauna. He often visited the sauna run by the Mäki's on College Avenue.

For 25 years Veikko has played concerts in America and made numerous TV and radio appearances. The American press has often covered his concerts and the Finnish artist has been covered by the critics as well. He has made Finnish music known here and has also spread knowledge of Finnish American culture among the Americans.

The furthest point of Veikko's tours was Sointula which is north of Vancouver in the Pacific near Alaska's boundary. There are still Finns and their descendants living on this island. Finns came there at the turn of the century.

Veikko remembers his visit to Sointula with a smile on his lips.

"It was a wonderful trip... it took three days, during which we ate salmon with John Molinari. We had it for breakfast, lunch, in-between-meals and dinner.

"When, after a long sea voyage, we arrived at Sointula, the entire population of the island was there to meet us. The hall was crammed full of people and we received a great welcome, just as in Las Vegas.

"I still remember that trip fondly and would like to go there again. Warm regards to you all, and especially the Järvinen family, who were our hosts."

From New York to Vladivostok

Veikko Ahvenainen's music is heard also in Europe and in the Soviet Union.

The Soviet Ministry of Culture has often invited him to concertize in this land of Finland's eastern neighbor. For over 20 years he has appeared in many of the large Soviet cities, such as Leningrad, Minsk, Moscow, Odessa, Novosibirsk and even far distant Vladivostok.

The high point of his life he

Turn to VEIKKO page 10

New York's John F. Kennedy Airport 1972: Veikko Ahvenainen, center, with Paul Oksman (left) and Arthur Carlson.

members Veikko.

"During the 60's I was arranging popular singing contests, searching for new singers for the recording companies.

"During that time I discovered many talents who are well known today: among them Reijo Taipale, Anneli Sari, Taisto Tammi, Eija Merilä and Tapani Kansa. They have become famous in Finland and made many recordings."

fornia, Oregon, Washington and then to Canada, and then back to Minnesota and Michigan and then to New England. The last concerts were in New York in May.

"The tour took over four months and we drove about 40,000 miles. The trip was an experience for me, not only in that we had good concerts and lots of people, but also in that I

cans as well as other peoples.

The American recording company "Accordia Records" has published going on 20 LP records of Veikko's music, and many Finns own many of these discs which contain familiar Finnish music. Veikko has also recorded with Walter Eriksson on "Standard Colonial" records.

In 1968, on a concert tour in California, Veikko met a noted

Gardner exhibit features sauna

GARDNER, MASS - If you've ever wondered what a real sauna looks like, here's your chance.

Built true-to-life, smelling of freshly cut lumber, is a sauna at the Finnish Traditions exhibit at the Gardner Heritage State Park Visitors' Center at 26 Lake St. in Gardner. The exhibit can be viewed to December 31.

The lumber for the outside of the sauna was a tree 36 inches in diameter last month on the property of Eino Jarvenpaa in Westminster. Long time residents of that town, he and his sons run a sawmill company, making pallets for a business, and offered to saw this enormous pine tree for the sauna.

The boards were put up by Wilho Aalto and George Engman.

Entering the hut-like structure, you can see one small room which is the changing room, and a larger room which is the sauna itself. All the finished boards, some of which were donated by another Finn in Westminster, Von Salmi of Yankee Lumber, are tightly placed so that if there were heat being produced none would escape through the cracks.

The heat enveloping the room would be produced by the wood burning stove, which is being loaned by Finn Country Sauna

Sales of New Ipswich, New Hampshire.

The wood pile outside the sauna reminds us that preparing for a sauna begins a couple hours before you're ready for one, with the building of the fire.

What is the mystique of a sauna?

An ancient tradition in Finland, the sauna came to America with the earliest Finns in the 1600s. Perhaps with the severe cold in their country, the Finns developed this unique way to not only cleanse themselves, but also revitalize their spirits, for the sauna's heat and the quietness of the surroundings produce an overpowering relaxed state of mind.

When Finns first set up a household on a new plot of land, it was always the sauna that was built first, for it not only provided a small shelter from the elements while they built their house, but it was also a place to bathe.

And, those Finns who came to the Gardner and Fitchburg area who wanted to take up farming would purchase old farms which had been abandoned by earlier settlers, but the first building they added to the other out-buildings was a sauna. This was at the turn of the century when there was no plumbing available in most communities.

The sauna was uniquely useful to Finnish families in other ways as well.

Because it was the most sanitary place available to them, it was always the place where babies were born. The heat and dry benches were suitable for safe deliveries.

In addition, the sauna was the setting for a folk practice which Finns believed cured many of their diseases.

Using *kuppasarvet*, which are horns of cows, the mother or grandmother of the household would place them on certain areas of the body while the sick person was in the sauna. After the body had heated up, the person moved to the dressing room and as the body cooled the skin pushed up into the cow horn because of the vacuum created.

With a scalpel or knife, the woman would cut the skin and draw blood.

The belief that all the illness had concentrated in these areas of the body assured them that the illness was then draining out of the body!

Although today this folk cure is not practiced, the sauna tradition is as strong as ever.

Young Finnish families, and others who have experienced the joys of sauna have built them inside or outside their houses.

Sitting on a high bench to get

GARDNER, MASS - A full scale sauna is a feature of the 'Finnish Traditions' exhibit at the Heritage State Park. At last month's opening, Ann Anderson of Winchendon (inside), Helen Hannula of Worcester and Andrew Anderson, also of Winchendon, inspect the structure.

the most benefit from the dry heat, Finns heat themselves up and then wash either in buckets of water from the tank of hot water boiling next to the stove or with a shower attachment, which is a modern convenience.

After drying off in the dressing room, the ritual of the sauna is then completed with food and drinks together with the company of friends.

Where else can you hear the invitation, "Come over for sauna"?

Betsy Hannula
Gardner Heritage State Park

We wish to differ with your statement regarding kuppaus, that "today this folk cure is not practiced."

To be sure, you can't go to a hospital in Finland for bloodletting, or expect the medical establishment to endorse or practice it.

But, kuppaus continues to have devotees. There are still people who know how to do it; there are people who believe in it; and there are people who turn to it when "state of the art" medicine does not solve their problems.

New exhibit -

Glass by Oiva Toikka

NEW YORK, NY - An exhibition of works by glass artist Oiva Toikka of Finland will take place at the Heller Gallery, 71 Greene St., SOHO, from Oct. 28 to Nov. 26.

According to a brochure announcing the exhibit, Toikka is "Finland's most famous contemporary glass artist."

A glass designer, ceramicist, theater designer and art teacher, Toikka "ignites the 200-year-old Nuutajärvi tradition in glass with his creative spark."

During his 25 year tenure at the Iittala-Nuutajärvi Glassworks, continues the information provided in the brochure, "Toikka's richly imaginative and colorfully original sculptures have consistently astonished first his colleagues, then the public. Toikka's brilliant and witty vision emerges in rich pageantry of form and color."

To quote Oiva Toikka: "The design of a good piece of glass... gains greatly from the full employment of our creative functions."

HELP WANTED

ATTENTION: Earn money reading books! \$32,000/year income potential. Details. (1) 602-838-8885 Ext. Bk 1596.

"The broader the intellectual channels, the more effective the means of communication in society, the greater chance there is of producing something new and right."

Toikka was born in 1931 in Viipuri.

The Heller Gallery exhibit will open on Oct. 28 at 11 a.m.

Regular gallery hours are Tues.-Sat., 11 a.m. to 6 p.m. and Sunday 12 to 5 p.m.

Sibelius Society program change

NEW YORK, NY - The Consulate General of Finland recently announced a change in the program of the Sibelius Society concert coming up this Dec. 9 in the Donnell Library Center, 20 West 53rd St.

The "Tribute to Jean Sibelius - Concert in Memory of Martti Talvela" was originally to feature violinist Johannes Latvala. However, the Consulate now says "Mr. Latvala had to cancel his performance." No reason was given.

The performers will now be soprano Elinor Amlen with pianist Martha Unstedt in a program of Sibelius's songs.

The concert will begin at 2:30 p.m.

'Tales from Northern Europe' with Werner Wiskari

Sunday, November 5, 2:00 p.m., the Finnish Cultural Center at Fitchburg State College will feature two events as part of its silver anniversary year celebration: the honoring of members who have given exemplary service, and guest speaker Werner Wiskari, writer and former correspondent for the New York Times.

The program will take place in White Lecture Hall, downstairs of the Hammond Building at the college. The public is invited to attend.

The title of Wiskari's talk is "Tales from Northern Europe." He will tell about his book *Pahan ilman lintu*, (Bad Weather Bird), what's in it, how it came to be, and how Finns reacted to it.

The book is a collection of tales of notable people and events in northern Europe.

Letter to the Editor

American journalists want to know if you've seen or heard anything about U.S. prisoners of war from Korean conflict being kept against their will after the war in China, North Korea, the U.S.S.R. or other countries.

Please call or write: Richard Thompson or Mark Sauter, KIRO TV (CBS), 2807 3rd Avenue, Seattle, WA 98121. Phone (206) 728-7757/8323.

This talk would be of special interest to anyone interested in history, politics or political science.

Wiskari received a B.A. degree from Columbia in 1946 after serving with U.S. Navy in World War II.

Before his retirement in 1984 he was an editor and reporter for the New York Times for over 36 years, six of these as foreign correspondent based in Stockholm, covering Sweden, Finland, Norway, Denmark and Iceland.

He is now working on a collection of family and other tales requested by children, and on a collection of poetry. Wiskari's father, Rev. Matti Wiskari, began his career in Fitchburg before serving other parishes.

Certificates of appreciation will be presented to the following eighteen past and present members: Paul Hanslin, Mildred Heino, Sirkka Hoglund, Miriam Lehto, Onerva Lovejoy, Robert Lovejoy Jr., Doris Lystila, Eino Niinimäki, Barbara Palomaki, Martha Patari, Irma Rahnasto, Valma Rasanen, Sadie Reynolds, Edwin Ruuska, Lauri Sipila, Signe Sipila, Ellen Sjoblom and Savele Syrjala.

The traditional Finnish coffee tabel and socializing will conclude the afternoons festivities.

Toini Laakso

Californians mourn activist

Reino Saari, a prime mover in the Northern California Finnish community for many years, died on October 2 following a brief illness at his home at FAHA Palms in Sonoma, according to a late bulletin in the October issue of FAHA news. He was about 69 years old.

Saari was the president of FAHA Manor (the condominium complex recently built on the Finnish American Home Association property in El Verano) at his death. He was past president and board member of the FAHA board of directors.

Husband of Eva Saari, he was also prominent nationally as a past board member of FinnFest USA for several terms, and served as chair of FinnFest USA '86 at Berkeley. He was also a past president of Lodge 21 of the Kaleva Brothers and Sisters organization in Berkeley.

The Finnish community has lost another giant. Loss of such a vital veteran activist is impossible to make up for.

Further details will be reported as they become available.

Harri Siitonen

The above dispatch from Harri Siitonen was postmarked in San Francisco on Oct. 16, the day before the recent devastating earthquake there.

Harri, all of us here at the RAIVAAJA office hope you got through it all right.

Kalenteri

CALIFORNIA

Nov. 5 - Finnish American Home Association annual meeting, Sonoma. Election of board members.

CONNECTICUT

Oct. 26 - Finnish American Heritage Society night at the Greyhound Track, Plainfield. For more info, contact Jack Smiley at 203-887-8111.

Oct. 28 - Halloween Dance, 8 pm, Aura Hall, Voluntown. Music by Anderson Brothers. Prizes for best costumes!

Nov. 2 - Finnish American Heritage Society meeting, 7:30 pm, Finnish Hall, Canterbury.

Nov. 6 - Aura Seura meeting, 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown.

MASSACHUSETTS

Oct. 28 - Karjalan Piirakka Cooking Class, 9 - 11 a.m., Gardner Heritage State Park Visitors' Center, Gardner. Learn how to make this pastry with Pirjo Silen. Participants must preregister: (508)630-1497.

- Pulla Braiding Cooking Class, 1-3 pm, Gardner Heritage State Park Visitor's Center, Gardner. Bring in your Finnish bread dough all made and learn how to braid it in a variety of ways with Mimmu Hartiala-Sloan. Call for a recipe if you need one. Preregistration required: 508-630-1497.

- Sauna&refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Suomi Rd, Pembroke.

- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Music by D. Wells Duo. Sponsored by the Finnish American Club of Saima.

Oct. 30 - Finnish Memorial Library open, 7:30 pm-9:30 pm, Finnish Cultural Center, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.

Oct. 31 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm. Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg.

Nov. 3 - Christmas Straw Ornaments workshop, 9 am-noon, Gardner Heritage State Park Visitors' Center, Gardner. Learn how to make a variety of traditional Finnish Christmas ornaments. Bring scissors& string. Preregistration required: 508-630-1497.

- Knights of Kaleva Panun Maja No 24 meeting, 7:30 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St. Fitchburg.

Nov. 4 - Christmas Straw Ornaments workshop, 9 am-noon, Gardner Heritage State Park Visitors' Center, Gardner. Learn how to make a variety of traditional Finnish Christmas ornaments. Bring scissors& string. Preregistration required: 508-630-1497.

- Messiah Lutheran Church Fall Mission Festival, 10 am-3 pm, Messiah Lutheran Church, 750 Rindge Road, Fitchburg.

- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

Nov. 5 - Lecture by Werner Wiskari, 2 pm, White Lecture Hall, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg. A former Scandinavian correspondent for New York Times, Wiskari will discuss his recent book *Pahan ilman lintu*. Sponsored by the Finnish Cultural Center at Fitchburg State College.

Nov. 6 - Finnish Memorial Library open, 7:30 pm-9:30 pm, Finnish Cultural Center, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.

Nov. 7 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm. Elm St. Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg.

Nov. 10 - Christmas Straw Ornaments workshop, 9 am-noon, Gardner Heritage State Park Visitors' Center, Gardner. Preregistration required: 508-630-1497.

Nov. 11 - Christmas Straw Ornaments workshop, 9 am-noon, Gardner Heritage State Park Visitors' Center, Gardner. Preregistration required: 508-630-1497.

- Dance, 8 pm-midnite, Saima Park, Fitchburg. Music by Veikko Honkala. Sponsored by Finnish American Club of Saima.

MINNESOTA

Nov. 8 - 10 - "Escape from the Holocaust: The Jews in Scandinavia," University of Minnesota, Radisson University Hotel. Symposium considering the Scandinavian response to the Holocaust. For registration info: (612)625-9023.

NEW YORK

Oct. 21 - Oktoberfest, 7 pm, Imatra Hall, 740 - 40 St., Brooklyn. Buffet supper, beer. Program features folk dancing by Suomalaiset Naisvoimistelijat; dancing to music of Moonlighters, raffle. Tickets, \$12 for members, \$15 non-members. Reservations: 718-438-9426.

Oct. 28 - Opening of exhibition of glass works by Oiva Toikka, 11 am, Heller Gallery, 71 Greene St., SOHO, New York. Tel. 212-966-5948.

Oct. 31 - New York Debut of Trio Finlandia, 8 pm Merkin Concert Hall Abraham Goodman House, 129 West 67th St., New York. A feature of the Artist Debut Series of the Finlandia Foundation New York Metropolitan Chapter. Tickets available from the Merkin Hall Box Office beginning Oct. 9 or by mail from Marja Roth, Finlandia Foundation Concerts, 100 West 89th St., Apt. 8D, New York, NY 10024.

All programs subject to change

Octoberfest

Piles of giant pumpkins,
Smell of apple pie,
Geese are flying southward ...
Chevrons in the sky.
Cranberries are ripe and red,
Ruby-like and round.
Hazel nuts and acorns
Are strewn along the ground.
Crates of rosy apples,
By the old stone wall,
Days are getting shorter ...
Harbinger of fall!
Jack Frost was afoot last night,
Foxy little fellow!
See his flaming masterpiece,
Orange, red and yellow!
Smoky piles of burning leaves
Perfuming the air.
Autumn is upon us!
The signs are everywhere!
Mists of early morning
Before the sun breaks forth.
Chilly winds of winter
Sneaking from the north.
Jack-O-Lanterns on a fence ...
Signs of Hallowe'en!
Little Trick or Treaters
Will soon be on the scene!
Autumn is a special time ...
Fun to be together ...
Loving, caring, sharing
October's bright blue weather!
... Kim Aalto

Veikko

continued from page 8

experienced at a concert he gave in Moscow's famous Tsai-kovski Hall in 1976. This concert hall is as famous as New York's Carnegie Hall or Milano's LaScala.

"The audience reacts in different ways in different lands. Performing in the Soviet Union is very demanding, for the audience knows its music and is quite discerning. The audience arrives with flowers and brings them to the stage after only a few numbers, if they like your playing.

"If the artist and the performance do not please them, they take the flowers away with them. Fortunately I have not seen that happen as yet," says Veikko.

"Also in the USA, the artist can experience something great.

"Last year I played in New York's Eisenhower Park. My appearance was the last one on the program before an audience numbering in the thousands.

"I played a collection of tunes from around the world, and in turn the people of that nationality got up and applauded on hearing a familiar piece.

At the end I played "Auld Lang Syne" which inspired the entire audience and the soloists of the evening to sing along.

"In the darkening evening, with spotlights gleaming, it was a majestic feeling to know that my music had touched the hearts of the people," remembers Veikko.

Compositions and Method Books

Veikko has written about 500 compositions, including accordion solos, songs and more recently orchestral works.

A formidable advance to his career was the fact that television station WLUC in Marquette, Michigan commissioned him to write the theme song for the only Finnish language TV

Sibelius Lodge to note 25th anniversary in 1990

NEW YORK, NY - Sibelius Lodge No. 1167, F. & A.M., the only Finnish heritage Masonic Lodge in the United States, celebrates its 25th anniversary during February 1990. A special silver anniversary program has been prepared for the Lodge.

A 60 member masonic delegation from Finland will join the festivities. This visiting delegation consists of brethren from various Finnish Masonic Lodges throughout Finland and members of the Grand Lodge of Finland. Many of the visiting brethren will be accompanied by their families.

A week long program, February 13th to February 19th, 1990, has been arranged by Sibelius Lodge for the Finnish visitors, this program includes receptions, tours of New York City, the United Nations, the Metropolitan Museum of Art, the Guggenheim Museum and a bus trip to the Masonic Home

in Utica, New York. Home hospitality has been arranged for the visiting brethren and their families, who will join Sibelius Lodge families for Sunday brunch.

The highlight of the week's celebration is the 25th anniversary meeting of Sibelius Lodge No. 1167, F. & A.M. (for Masons only) on Thursday evening, February 15th, 1990 in the Doric Room, Masonic Hall, 71 West 23rd Street, New York City.

Sibelius Lodge's 25th anniversary committee consists of Al Star (Chairman), Willy Rutzy, Jens Rommerdahl, Lauri Ilmoniemi, Harry Manner, Marvin Rose and Juukka Vihersaari.

For further information, contact Al Star, 516-499-8198, or any committee member.

Sibelius Lodge No. 1167,
F. & A.M.

"Veikon Hanurikvartetti" (Veikko's Accordion Quartet) performs often in Finland and Sweden. From left to right, Jarmo Tinkala, Arto Kivekäs, Ahvenainen and Seppo Lankinen.

program in America.

The work was performed by the Northern Michigan University Symphony and it can be heard every Sunday on Carl Pellonpää's TV program "Finland Calling".

The life of our sympathetic artist still revolves around his beloved accordion. In addition to daily practice sessions, concerts and composing, he continues to write more method books for learning to play the accordion.

In large part, all the Finnish methods are by Veikko. They are used by the Finnish music schools. There about 100,000 accordion players in Finland.

The Same Tempo Even Today

What does Veikko think about being 60?

"I haven't thought about it, really. It's just a round number. I haven't thought about retirement or slowing down," answers Veikko. "I'll keep up the same tempo as before.

"This hobby is my work and my work is my hobby. I've never felt that I have to step back and begin to practice. This is just a

nice, interesting hobby and job, I can travel all around the world playing concerts for different sorts of audiences.

"Next year I'll be coming to America again, in February in Florida and New York, and other places on the East Coast.

"In the Spring I have some engagements in Europe but I'll be playing concerts in the USA also and will surely come to New England.

"Playing the accordion requires a good physical condition and travelling uses up your powers. Veikko's secret weapons are running and skiing.

"Last summer I ran a 6 mile loop with Martti Vainio. It's a great feeling to run next to such a great athlete. I invited him to my Jyväskylä concert this fall."

The Finnish nation and the Finns have always loved the accordion and those who play it. Their music is also close to the hearts of Finnish Americans and all others who like accordion music.

We would hardly be exaggerating when we say that we here in America also join in heartfelt congratulations on Veikko's birthday.

HAPPY BIRTHDAY, VEIKKO!!!

Marja Urponen

Risteilyllä valaiden parissa

Joka kunnon turisti Massachussettsin osavaltiossa viettää päivän valaiden katselun merkeissä Atlannin valtamerellä. Niin tein minäkin, vaikkakaan olen turisti, vaan paikallinen lomalainen, kolmisen vuotta näillä mailla asunut.

Nousin aamulla täynnä intoa ja varasin paikan kahdelle aikuiselle iltapäivän risteilyyn Gloucesterin kalastussatamasta. Edellisenä iltana olim-

me lukeneet nipun esitelehtiä ja karuttaneet vaillinaista tietoa näistä valtameren jättiläisistä, maailman suurimmista imettävistä.

Mainoslehtiset kehoittivat pukemaan lämpimästi avomeren viimaan ja välttämään korkokenkiä. Tottelimme. Jällassa kumitossut ja kainalossa neulepaita ja anorakki ajoimme Cape Annin valaslaituriin, joka löytyi juuri sieltä,

minne esittelylehtisen ajo-ohjeet veivät, ilman harharetkiä.

Lunastimme lippumme myyntikojusta ja astuimme valaankatselualueeseen. Sen istumapaikat olivat lähes täynnä kaikenikäistä ulapalle tähyilevää kansaa: löytyi harmaahapsisia isoäitejä, vettä pelkääviä täyttä kurkkua ulvovia pikkulapsia ja hyvin varustettuja valokuvaajia.

Olin yksi jälkimmäisistä varafilmmirullieni ja kameroimeni, huolella varustautunut, sillä kuvittaisinhän artikkelini tästä elämyksestä itse näppämilläni kuvilla.

Viimeisten matkustajien noustessa alukseen sen luonnontieteilijä selosti laiturilta kovaäänisellä valaiden elämän vaiheita havainnollistaen esitystään valaanhetulalla.

Hetulavalaiden hetulat löytyvät eläimen suusta, jossa ne suodattavat sen suuren vesimassan, josta valas saa tonnin planktonia ruuakseen päivittäin. Ennen muinoin hetuloista tehtiin naisten kiusaksi luut korsettiin ja kutistettiin uuma niin pieneksi, että pyörtytti.

Kun alus viimein irtosi laiturista, ilmassa leijui suuri odotus jännittävästä iltapäivästä.

Gloucesterin satama jäi taakse, Hammondin Linna oikealle ja utuiset Bostonin keskustan pilvenpiirtäjät hämmöttivät kaukana horisontissa valasristeilijän porskutuksessa tasatahtia kohti Stellwagen Bankin matalikkoa Cape Codin niemen pohjoispuolella.

Kuuma aurinko porotti siniseltä taivaalta ja sen säteet kimailivat tulimerenä aalloilla minua häikäisi, joten siirryin aluksen varjoiselle puolelle. Siellä polttoaineen pakokaasut häiritsivät hajuaistiani ja pian istuin laivan keulassa kaukana niistä.

Vanhana raumalaisena ihailin upeaa avomerta ja suuria lokkeja. Raumalainen on merenkulkukaupungin asukas, joka viettää kesät saarella lomamökillä ja talvet hiihtelee jäällä näkkileipä- ja makkara-paketti taskussa. Nuotiolla paistettu makkara evästä hiihtäjän kotimatkalta.

Pidempien merimatkojen makuun hän pääsee Silja-linjan lautoilla Suomen ja Ruotsin välillä ja silloin hän herkuttelee voileipäpöydän antimilla ja nauttii laivan perässä taidokkaasti liitelevistä lokeista.

Asuin toistakymmentä vuotta Madridissa. Se oli ihanteellinen asuinpaikka, aurinkoinen ja ystävällinen, mutta sieltä puuttui meri, jota ilman aito raumalainen ei elä.

Uusi Englanti on parempi, sen lukuisat hiekkarannat houkuttelevat auringonpalvoja koko pitkän kesän ja pikkuristeilylle pääsee joka lomakeskuksesta. Ja raumalainen viihtyy.

Purjehdittuamme tunnin a-

lustamme ilmaantui kiertämään uupunut pikkulintu, joka esti turvallista hätälaskupaikkaa. Kovaäänisellä luonnontieteilijämme kehotti meitä olemaan rauhallisia, jotta se rohkenisi laskeutua ja pelastuisi meidän matkassamme elävänä takaisin maihin. Ja niin saimme lisämatkustajan avomerellä.

Seuraavat neljä tuntia värikäs, tämän kevään poikanen hyppeli väsyneesti penkkien alla ja hytissä, mutta lentämään se ei jaksanut pyrkähtää.

Kun olimme tutustuneet uuteen kanssamatkustajaamme, pysäytti kapteeni koneet ja aloimme tähytellä valaita. Risteilylippuun sisältyy takaus. Jos emme näe valaita, olemme oikeutettuja uuteen risteilyyn, siksi miehistön on löydettävä ainakin yksi valas tai muuten risteilyliike menee konkurssiin.

Aaltojen keinutellessa venettämme kiikaroimme ympäröivää merta. Valaat pysyttelevät merenpinnan alla. Mutta niiden on noustava pintaan hengittämään, sillä valas ei ole kala, jonka kidukset siirtävät veden hapen sen elimistöön, vaan maailman suurin eläin, joka hengittää ilmaa keuhkoilla kuten ihminen. Hengittäessään se puhalttaa ilmaan vesisuihkun, joita nyt kiikarilla etsimme tummasta vedestä.

Alus keinahtelee voimakain nykyisin oikealle ja vasemmalle aaltojen töniessä sitä.

Tunnen oloni yhä epämuksuiseksi ja mahanikaan ei voi niinkuin tavallisesti. Saan suuren oivalluksen. Olen merisairas. Kiirehdän naisten veesehen, juuri viime hetkellä.

Olin siisti, enkä sotkenut paikkoja. Huilasin päätäni laivaa laitaan, kun laivan koneet äkkiä käynnistyivät ja se teki nopean jyrkän käännöksen. Samalla kuulin kovaäänisestä, että seurasimme etäämpää uivaa valasta ja pyrimme sitä lähemmäksi.

Halusin pois veeseestä katsomaan ensimmäistä valaskalaani, mutten pysynyt pystyssä ja suuni maistui tosi pahalta.

Lopulta sain itseni hinatuksi kaiteen reunalle. Vihreänkirkas pikkulintu pomppi jaloisani. Voimme molemmat huonosti ja päädyimme saman penkin turviin, minä istumaan sille ja lintu poukkoilemaan sen alle.

- Missä sinä olet ollut? Etkö sinä lainkaan aio ottaa kuvia? Tuolla toisella puolella on monta isoa valasta.

- Joo, minä tulen. Tuollakin on yksi valas hengittämässä. Otan siitä kuvan.

- Mikä sinua vaivaa? Et kai sinä vaan ala tulla merikipeeksi?

- En. Olen jo.

Samalla työnsin kameran Kalevin kouraan ja itse kiiruhdan taas veesehen. Selvityni sieltä ulos Kalevi istui

odottamassa kahvilasta saatu tabletti ja vesilasi kädessä. Nieltyäni ne, päädyn taas veesehen.

Koko ajan kapteeni pysäyttelee ja käynnistää koneita ja ohjailee alusta jyrkin liikkein valaiden perään.

Valaita ui lähellä ja kaukana. Ne ovat komeita. Kaksi suurta tummanharmaata selkää liipuu eteenpäin melkein kosketusäisyydellä.

Otan kuvan. Kamera liikahtaa. Jo näkyvät pyrstöt. En saa kameraani ladatuksi. Lähinnä alusta uiva valas potkaisee voimakkaasti pyrstöllään ja katoaa syvyyteen.

Kamerani on valmis kun sen seuralainen sukeltaa upea valkomustankirjava pyrstö heilahtaen ilmassa. Nappaan kuvan, mutta ihmiset tönivät minua joka suunnalta.

Kalevi saa taas kameran ja minä hoipun siihen samaan pieneen komeroon. En sotke paikkoja. Sappineste maistuu pistävältä.

Kuuntelin veeseessä selostusta valaiden elämästä Stellwagen Bankissa. Hetulavalat syövät planktonia. Muut pikkukaloja. Kumpiakin riittää matalikon vedessä näille suursyömäreille.

Atlannin pohjoisosien vesillä valaat viettävät huhtikuusta marraskuuhun lihoten runsaalla ravinnolla.

Ne talvehtivat etelämpänä Karibian merellä, jossa ne myös saavat poikasensa. Mutta siellä ne eivät syö, vaan paastoavat ja pikkuhiljaa kulluttavat paksun rasvakerroksensa.

Tutkijat tunnistavat valaat niiden pyrstön alapinnan väri-tyksestä ja kuviinnista samalla tavoin kuin poliisi tunnistaa rikolliset sormenjäljistä. Niiden avulla valaat voidaan erottaa toisistaan ja biologit pystyvät seuraamaan saman valaan elämää vuosikausia.

Kerran vuodessa tutkijat koontuvat ristimään tunnistamansa uudet valaat, sillä joka valaalle annetaan oma nimi. Patches, Silver, Scylla ja Trident ovat valastutkijoiden monivuotisia ystäviä, joiden elämänvaiheet poikasineen on tarkkaan kirjattu muistiin.

Tiedämme vähän valaista. Iitä on vaikea tutkia. Valas, joka tänään ui Stellwagen Bankin matalikolla, saattaa löytyä Nova Scotian vesiltä ensi viikolla.

Yleensä valaat liikkuvat yksittäin, mutta ne voivat uiskennella ja sukella parittain muutaman tunnin erotakseen taas.

Valaiden ääniä ei ihmiskorva kuule, mutta valtameressä niiden ääni kantautuu satojen kilometrien päähän. Ovatko valaat tietoisia toistensa olinpaikoista? Emme tiedä.

Mutta valaiden toiminta on mielekästä. Imettävän emon tuodessa poikasensa ensi kerran Pohjois-Atlannin ravin-

jatkuu sivulla 13

Around the Market

Many newspapers feature a column which shows what people in the streets are thinking about various issues of the day.

Here we present, with translation, the *Demari*'s version of "the man in the street". It gives us a chance to find out what people of today's Finland are like.

Menikö rauhanpalkinto oikealle henkilölle?

Was the Nobel peace prize given to the right person?

Pekka Järveläinen

- En ole varma. Palkinto on aina kovin poliittinen. Esim. Neuvostoliittoon se menee harvoin, mutta heti kun on joku kommunismia vastustava ehdokas, palkinto annetaan hänelle.

- I'm not sure. The prize is always very political. For example, they very seldom give it to a Soviet person, but whenever there is an anti-communist candidate, the prize is given to him.

Ari Lämsä

- En mä edes tiedä kuka sen sai.

- I don't even know who got it.

Leif Lindström

- Kyllä meni. Muita varteenotettavia ehdokkaita ei edes ollut.

- Yes it was. There wasn't even any other potential candidates.

Annikki Kupiainen

- Mahdollisesti. En tunne Dalai Laman elämäntyötä kovin tarkkaan.

- Possibly. I don't know much about Dalai Lama's work.

Laila Nordlund

- Vaikea kysymys. Eiköhän.

- A Difficult question. I would think so.

Oletko muistanut uusia tilauksesi?

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 ip. Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg. Kaikki tervetulleita!

★

Burbankin sairaala tarjoaa vapaaehtoistyötä kaikille 14 vuotta täyttäneille tai sitä vanhemmille henkilöille.

Osanottajilla on tilaisuus oppia uutta, voida seurustella mielenkiintoisten ihmisten kanssa ja mikä parasta, saada henkilökohtaisesti kokea vapaaehtoistyön merkitys.

Lisätietoja saa ottamalla yhteyden sairaalan vapaaehtoispalveluun soittamalla numeroon 343-5458.

★

Stratton Players teatteri, 60 Wallace Ave., Fitchburg, MA, esittää Agatha Christien "Murder at the Vicarage" lokak. 19, 20, 21, 26, 27 ja 28. p:nä klo 8:00 ill. ja lokak. 22. ja 29. p:nä klo 3:00 ip.

Näytelmä on Miriam lehdon ohjaama ja lippuja saa soittamalla numeroon (508) 345-6066.

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, lokak. 28. p:nä klo 8-12 yöllä. Dori Wells Duo soittaa. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

Kalevan Ritarit, Panun Maja No. 24, kokoontuu perjantaina, marrask. 3. p:nä klo 7:30 ill. Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg.

★

Messiah Lutheran seurakunnan Syyslähetysohjelma lauantaina, marrask. 4. p:nä klo 10 ap. - 3 ip. Messiah Lutheran kirkossa, 750 Rindge Road, Fitchburg. Leivonnaisia, panukakkua ja kahvia ja muuta hyvää.

★

Sunnuntaina, marrask. 5. p:nä klo 2 ip. Werner Wiskarin luento Hammond rakennuksen White luentosalissa Fitchburg State College, Fitchburg. Wiskari, entinen New York Timesin Skandinaavian ja Suomen kirjeenvaihtaja, puhuu kirjastaan "Pahan ilman lintu". Sponsori Finnish Cultural Center. Vapaa sisäänpääsy.

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS INTERNATIONAL DIVERSITY SERVICES

Fitchburg ja ympäristö

Werner Wiskari puhujaksi

suomalaisten reaktioista.

FITCHBURG, MA - Werner Wiskari, kirjailija ja New York Times -sanomalehden entinen kirjeenvaihtaja, luennoi sunnuntaina, marrask. 5. p:nä klo 2 iltapäivällä Fitchburg State Collegen tiloissa pidettävässä Finnish Cultural Center'n sponsoroimassa tilaisuudessa.

Luentopaikkana on Hammond kirjastorakennuksen alakerrassa sijaitseva White - luetosali. Iltapäivän ohjelmaan kuuluu myös usean Finnish Cultural Center'n hyväksi toimineen jäsenen huomiointi.

Wiskari tulee puhumaan englanniksi aiheesta "Tales from Northern Europe" (tarinoita pohjoisesta Euroopasta). Hän puhuu kirjastaan "Pahan ilman lintu", mikä ilmestyi vuonna 1987 WSOY:n kustantamana; sen sisällöstä, synnystä ja

Kirja kuvaa Pohjoismaitten tapahtumia vuosilta 1958-64 senaikaisine vaikuttajineen ja merkkihenkilöineen. Puhe tarjoaa varmasti paljon erityisesti historiasta ja politiikasta kiinnostuneille henkilöille.

Wiskari on syntynyt Yhdysvalloissa 1918. Molemmat hänen vanhemmistaan olivat Suomesta kotoisin, isä pastori Matti Wiskari Karjalasta, Jääskestä ja äiti Hämeestä, Noki-alta.

Opiskeltuaan taloustieteitä ja poliittista historiaa Columbian yliopistossa Wiskari siir-

tyi lehdistön palvelukseen. Vuonna 1948 hän liittyi New York Timesin toimitusjoukkoon ja työskenteli siellä seuraavat 36 vuotta.

Tätä nykyä Wiskari asuu Rhode Islandilla. Työn alla on mm. hänen lastensa pyynnöstä alkuun lähtenyt perhemuistelmiin ja tarinoin perustuva kirja runoteoksen ohella.

Kahdeksaatoista entistä tai nykyistä FCC:n jäsentä tullaan huomioimaan kunniakirjalla. He ovat Paul Hanslin, Mildred Heino, Sirkka Höglund, Miriam Lehto, Onerva Lovejoy, Robert Lovejoy Jr., Doris Lystilä, Eino Niinimäki, Barbara Palomäki, Martha Patari, Irma Rahasto, Valma Räsänen, Sadie Reynolds, Edwin Ruuska, Lauri Sipilä, Signe Sipilä, Ellen Sjöblom ja Sævele Syrjälä.

Kahvitarjoilu seuraa luentoa. Tilaisuus on maksuton.

Kirkollisia

Bethel-Seurakunta

Suomenkielinen radiohartaust *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaust *New Life* asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehu- tarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 ill. aikuisten kuoroharjoitus. Klo 7:30 viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, lokak. 29 p., klo 9 aam. Rukous hetki. Klo 9:15 Sunnuntaikoulu ja Raamattu luokka. Klo 9:30 Korkeakoululaisten Raamattu luokka. Klo 10:30 Englanninkielinen Ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 4:00 ip. **Uskonpuhdistusjuhla** Immanuel Lutheran kirkossa, Manchester N.H. Saarnaa past. Michael Meyer. Kevyt illallinen. Kaikki tervetulleita!

Lauantaina, marrask. 4, klo 10:00 aam.- 3:00 ip. Syyslähetysohjelma.

Kultaisen län Kerho

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontui tiistaina, lokak. 17. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

Presidentti Anton Nopasen tervetuliaistoivotusten jälkeen laulettiin Neima Johnsonin säestyksellä yhteisvoimin "America" ja "Maamme" laulut.

Sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin yksimielisesti.

Irja Alitalo kertoi Laina Roikon päässeen kotiin sairaalasta. Henni Lappalainen puolestaan sanoi Vieno Rantalalan yhä sairastavan kotoaan.

Mr. Nopasen raportin mu-

kaan Alma Duley on potilaana Burbankin sairaalassa. Tauno Puhakka kertoi käyneensä katsomassa Mrs. Hilliä ja Mrs. Asialaa Mystic Valley'ssä.

"Happy Birthday" laulettiin Sævele Syrjälän kunniaksi, sillä hän juhli syntymäpäiväänsä lokak. 15. p:nä.

Suurkiitokset Lauri Anttilalle \$10.00:n lahjasta syntymäpäivänsä merkeissä.

Kiitokset myös seuraaville henkilöille heidän kahvipöytänsä tuomistaan herkuista: Aune Kärkkäinen, Elma Kultti, Anton Nopanen, Tauno Puhakka, Henni Lappalainen, Irja Alitalo, Ethel Anttonen, Lempi Tiilikkala ja Einar Heino.

no.

Ohjelmaosuus pääsi alkuun hanurinsoitolla. Sen jälkeen Miriam Orava luki useita herttaisia runoja.

Irene Vilakari lauloi useita kauniita sävelmiä Mrs. Johnsonin toimiessa säestäjänä. Mildred Heino luki joukon kaskuja.

Ohjelma päättyi laulun merkeissä. Mr. Nopanen viihdytti ensin yksinlaululla, mitä seurasi yhteislauluhetki.

Kokouksen päätteeksi saatiin nauttia kahvista monenlaisine herkuineen, joita tar-

joilivat Henni Lappalainen, Ethel Anttonen, Irja Alitalo, Lula Björbacka, Aune Kärkkäinen ja Elma Kultti.

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina
Lokakuun 28. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

Dori Wells Duo

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Saima

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittotiloja uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia. Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia... Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Messiah Lutheran seurakunnan

SYSSLÄHETYSJUHLA

Lauantaina, marrask. 4 p., klo 10 ap. - 3 ip.
750 Rindge Road, Fitchburg, MA

Pannukakkua ja kahvia tarjoillaan koko päivä

Myytävänä: Kotitekoista ruoka- ja kahvileipää, erilaisia paita ja muita leivonnaisia, kuumia koiria, tuoreita vihanneksia, käsitoitaita, kukkia, säilöttyjä marja- ja vihannestuotteita, kotitekoisia makeisia ym.

Vapaa verenpaineklinikka!

Tervetuloa!

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

Kuka syyllinen?

Stratton Players teatterin uusin näytelmä "Murder at the Vicarage" (Murha pappilassa) on Agatha Christie'tä parhaimmillaan.

Näytelmän tapahtumapaikana on pienen hiljaisen englantilaiskylän pappila, missä eräs tärkeä paikkakuntalainen murhataan salaperäisesti.

Kaikilla näytelmän henkilöillä näyttää olevan motiivi murhaamiseen, mutta juoni on niin solmuinen, että vain Miss Marple onnistuu murhan ratkaisemaan.

Miriam Lehto, joka myös on ohjannut näytelmän, on luonut todella nautittavan Miss Marplen. Kaikki Agatha Christien lukijathan toki tuntevat Miss Marplen, joka on aina tietoinen kaikkien kyläläisten puuhista ja salaisuuksista, eikä malta olla auttamatta salapoliiseja murhan ratkaisemisessa.

Stratton Players teatteri on nyt aloittanut 65:n toimintavuotensa. Hatun noston arvoinen asia. Näyttelijät, oh-

jaajat, lavastajat ja kaikki muut teatterin toimihenkilöt ja avustajat uhraavat lukemattomia tunteja viihdyttääkseen alueen asukkaita.

Joskus tulee pakostakin ajatelleeksi, että osaavatkohan paikkakuntalaiset sittenkään tarpeeksi arvostaa tätä omaa teatteriaan.

Toivottavaa olisi, että ihmiset tutustuisivat oman teatterinsa tarjoamaan tuotantoon sen sijaan, että käyvät katsomassa hollywoodilaista "massaviihdettä" paikallisissa elokuvateattereissa. Lippujen hinnatkin ovat lähes samat, ja Stratton tarjoaa elävää viihdettä!

Ellette nähneet "Murder at the Vicarage" näytelmää viime viikolla, voitte tehdä sen tämän viikon torstaina, perjantaina tai lauantaina klo 8 illalla. Lisäksi järjestetään sunnuntain matinea klo 3 iltapäivällä.

Liput maksavat \$5.00 ja niistä saa soittamalla numeroon (508) 345-6066.

Uutispaloja

Fitchburgin kaupungin pormestarin palkankorotuksesta taitaa sittenkin tulla totta.

Kaupungin valtuuston rahasioitien komitea päätti viimeviikkoisessa istunnossan esittää pormestari Jeffrey A. Beanin vuosipalkan nostamista \$10,000:lla.

Pormestarin palkka nou-

see nykyisestä \$35,000:sta \$45,000:teen tammik. 1, 1990. Alkuperäisessä ehdotuksessa esitettiin palkan nostamista \$20,000:lla.

Marrask. 9. päivän istunnossa neuvoston kaikki jäsenet tulevat äänestämään palkan korotuksesta.

Yli 10 000 opiskelijaa protestoi budjettileikkauksia

BOSTON - Tuhansia opiskelijoita lähes 30 valtion yliopistosta ja korkeakoulusta vyöryi viime viikolla Massachusettsin valtiopäivätalolle osoittamaan mieltään koulutusbudjetin miljoonien dollarien leikkauksesta.

Sadat opiskelijat työntyivät rakennuksen sisälle lainsäätäjien toimistoihin, ja joukko mielenosoittajia yritti tunkeutua juhlasaliin. Suurin osa nuorista käyttäytyi rauhallisesti, mutta neljä opiskelijaa joutui poliisin hoiviin.

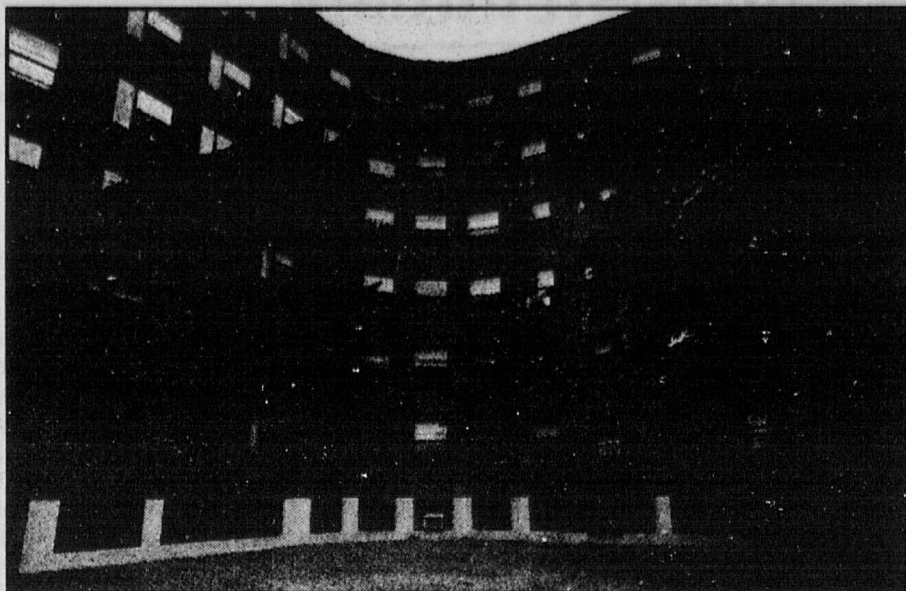
Viranomaiset arvioivat mielenosoittajien aiheuttaneen 20 000 dollarin vahingot ikku-

noille ja kukkaistutuksille.

Massachusettsin kuvernööri Michael Dukakis sanoi kannattavansa opiskelijoita, mutta ilmoitti olevansa tyytymätön rajuun käytökseen.

Koulutuksen määrärahojen supistaminen on aiheuttanut yliopistoissa kurssien peruuttamista ja henkilökunnan vähennyksiä.

"Jos opiskelumaksut vielä nousevat, en voi valmistua, koska minulla ei ole siihen varaa. Ja jos kursseja vielä poistetaan, en voi sittenkään valmistua," kiteytti eräs opiskelija budjettileikkausten seuraukset.

MIT:n W:n muotoisen Baker House oppilasasuntolan ikkunoista voi ihasella Charles joen maisemia.

Alvar Aalto teki rakastettavan asuntolan

Yliopistojen asuntolat eivät yleensä tule tunnetuksi onnistuneesta suunnittelusta. Arkkitehdit lähtevät usein siitä, että opiskelija-asuntojen pää tarkoitus on tarjota tila, jossa opiskelija voi nukkua, opiskella ja säilyttää tavaransa.

Monet asuntolahuoneet muistuttavatkin lähinnä laivan hyttejä, joissa jokainen neliösentti on käytössä, ja joiden sisustus koostuu pöydästä ja sängystä.

Toisenlaisiakin esimerkkejä löytyy. Kansainvälisesti tunnetun ja tunnustetun suomalaisen arkkitehdin Alvar Aallon suunnittelema Baker House MIT:ssä Bostonissa on enemmän kuin pelkkä yöpymispaikka. Aalto pyrki toteuttamaan rakennuksen niin, että asuminen siellä olisi miellyttävää.

Aalto onnistui suunnittelus-

saan hyvin, sillä Baker Housin huoneet ovat yliopiston halutuimpia. Erään opiskelijan mukaan sen ilmapiiri on ystävällisempi ja sosiaalisempi kuin monessa muussa asuntolassa.

Sosiaalisuus on rakennuksen avainsana. Baker House on rakennettu siten, että opiskelijat tapaavat mahdollisimman paljon toisiaan. Neljäkymmentä vuotta sitten valmistuneen rakennuksen pohjapiirros muodostaa ison W-kirjaimen. Erikoisen mallin ansiosta käytävät ovat lyhyitä ja vähemmän laitosmaisia. Jokaisesta kerroksesta löytyy yhteinen oleskeluhuone.

Kuusikerroksisen asuntolan varsinaisena sosiaalisen elämän keskuksena toimii portaikko, joka yhdistää kaikki 325 asukasta. Opiskelijat tulevat väistämättä kos-

ketuksiin toistensa kanssa kulkiessaan ylös ja alas.

Baker Housin asukkien oma traditio on 'talon kiertäminen': opiskelutauoilla nuoret kulkevat kerroksesta kerrokseen, poiketen jokaiseen huoneeseen, jonka ovi on avoinna. 'Erinomainen tapa tutustua nopeasti toisiin opiskelijoihin', toteaa yksi Baker Housin asukkaista.

Aallon nerokkuutta osoittaa Baker Housin suunnittelussa se, että 95% huoneista avautuu näköala Charles-joelle. Aalto, joka opetti itse MIT:ssä suunnittellessaan tämän punatiilisen asuntolan, todisti, että opiskelija-asuminen voi olla paitsi käytännöllistä myös miellyttävää. Asuntolakin voi olla koti eikä pelkästään katto päällä.

RISTEILYLLÄ... jatkoa sivulta 11

torikkaille vesille niiden seuralaisena on yleensä toinen täyskasvuinen valas auttamassa emoa. Ne yhdessä hulehtivat poikasesta ja työntävät sen veden pinnalle hengittämään, jos se väsy matkalla.

Olen taas kaiteen reunalla seuraamassa etäänpäni uivaa valaan selkää. Koko eläintä ei näe koskaan, eikä päätäkään tahdo nähdä. Se pysyy tiiviisti veden alla. Hengityssuihkut kertovat valaiden läsnäolosta ja voimakkaat pyrstön potkaisut, jopa aivan aluksen laidoilta.

Olemme silmukoineet merellä valaiden perässä tunnin ja samat valaat nousevat yhä uudelleen pintaan. Meistä ne eivät piittaa, eivätkä pelkää, eivätkä uhkaa. Olemme pieniä mitättömiä olioita niiden äärettömässä elementissä.

Olemme nähneet valaita rahamme edestä. Kapteeni käynnistää koneet ja kääntää laivan kokan kohti kotilaituria. Nämä manööverit lähettävät minut taas naisten veeseen-

hen, mutta siellä on joku muu. Miestenkin veeseen on varattu.

Ystävällinen kalpea nainen osoittaa minulle isoa laivan roskapönttöä. Hyvä näinkin.

Paluumatkan torkun pitkälläni hytin pehmustetuilla lavitsoilla. En voi huonosti, mutten hyvinkään. Uupunut pikulintukin on löytänyt hytin. Se hyppelee ikkunalaudalta toiselle, pysähtyy käsivarrelleni ja seuraavaksi lattialle.

Naapuripenkin pikkutyttöjen käy kateeksi linnun ympärilläni hyppäileminen. He haluaisivat koskettaa lintua ja viedä sen kotiin lepäämään.

Äidin selittäessä linnun pitävän minua huonekaluna, koska en liiku, hekin yrittävät olla liikkumatta, mutteivat kykene. Ja taas pörröinen poikanen poukkoilee pitkin reitini.

En uskalla liikkua, ettei mahani ärsyntyisi uudelleen.

Paluumatka kestää ikuisuuden. Se on ainakin viisi kertaa menomatkaa pitempi. Olen luopua toivosta päästä maihin ja kotiin.

Laiva hidastaa vauhtia, kiinnittyy laituriin ja Kalevi vakuuttaa merikivusta paranevan heti maissa. Merelle eksynyt linnunpoikanenkin pääsee mantereen turvaan.

Lippukojun ikkunassa on sama pieni lappu kuin aikaisemmin. *Rough sea. Bonine available.* Nyt ymmärrän, mitä se tarkoittaa. Raumalaisena häpeän rappeutunutta merikuntoani.

Kotimatalla meillä on karminäälä ja pysähdymme illastamaan Beverlyssä. Simpukka- ja rapuspagetti alfredo-kastikkeessa maistuu erinomaiselta muistellessa hetulavalaita ja jälkiruuaksi, valasristeilyn kunniaksi, herkuttelen suklaakakulla.

Suosittelen valasristeilyä lämpimästi kaikille. Se on unohtumaton elämys!

Lisätietoja:

Cape Ann Whale Watch, 415 Main Street, Rose's Wharf, Gloucester, MA 01931, puh. (508) 283-5110. Aikuiset \$18, alle 16-vuotiaat lapset \$10 ja yli 60-vuotiaat \$14.

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 43 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Koivisto hämmästeli huhuja terveydestään

Presidentti Mauno Koivisto hämmästelee huhuja, joita on liikkunut hänen terveydentilastaan. Koivisto kertoi poliittisten toimittajien tilaisuudessa lääkärin-tarkastuksessa, josta ei ainakaan hänen tietoonsa tullut mitään hälyttävää.

Presidentin terveydentilan kerrotaan olevan hyvä.

Koivisto piti jossakin määrin tarpeellisen sellaista käytäntöä, joka antaisi mahdollisuudet presidentin terveydentilan säännönmukaiseen seuraamiseen. Hänen mielestään asiassa ei kuitenkaan tarvita lainsäädäntöä.

Koiviston mukaan hänellä itsellään ei ollut riittävästi tietoa presidentti Urho Kekko-

sen terveydentilasta, vaikka pääministerin olisi kohtuuden nimissä pitänyt olla asiasta selvillä.

Julkisuudessa on pantu presidentti Koiviston heikentyneen terveydentilan syyksi se, että hän matkusti Saksan liittotasavaltaan päivää ennen virallisen ohjelman alkua.

Koiviston mukaan asialla ei

ollut mitään tekemistä terveyden kanssa, vaan se johtui isäntien tekemistä käytännön järjestelyistä.

Presidentin mukaan asian olisi voinut helposti tarkistaa Linnasta jo ennen vierailun alkua.

Presidentin terveydentilan seuranta on periaatteessa arka asia. Siihen liittyy myös intimitettisuojakysymyksiä. Koiviston mielestä riittävä selvyys tulisi olla kuitenkin esimerkiksi voimakkaasta lääkityksestä tai mahdollisista halvauksista.

Koivisto pohdiskeli myös lehdistön ja presidentin tapaamisten merkitystä. Yksi tarkoitus voisi olla todeta säännönmukaisesti, onko presidentti siinä kunnossa, että hän vastaa tehtyihin hankalisiin kysymyksiin.

Presidentti Mauno Koivisto

Viina huumeita suosituimpaa

Suomen huumeongelma on huomattavasti pienempi kuin muualla Euroopassa, arvioi Helsingin Kansanterveystieteen laitoksen tutkija Osmo Kontula.

Kontulan mukaan Suomalaisen perinteisen vahva alkoholkulttuuri on omiaan estämään huumeiden yleistyksen. "Alkoholi mielletään sosiaalisesti tärkeäksi aineeksi, ja muiden aineiden on vaikea tunkeutua sen paikalle," sanoo Kontula.

"Huumeiden käytön leviämisen edellytyksenä ovat alakulttuurit, joissa huumeet muodostavat keskeisen osan," sanoo Kontula. "Suomesta ei tällaisia ryhmiä löydy."

Poliisi: Helsingin huumekauppa vilkasta

Helsingin poliisi valittaa huumerikollisuuden lisääntyneen rajusti. Ryöstöjen määrä on tänä vuonna kasvanut 50 %, mikä poliisin mukaan kiellii huumeiden käytön lisääntymisestä.

Poliisin mukaan kauppa käydään eniten ydinkeskustassa, jossa pari viikkoa sitten jäi kiinni toistakymmentä kaupustelijaa. Vuosittain Suomessa pidätetään huumerikoksista noin 1 200 ihmistä, puolet heistä Helsingissä.

Väryksen kirje julkaistiin

Suomen Kuvalehti on julkaissut kohua herättäneen Paavo Väryksen kirjeen Ahti Karjalaiselle.

Väryksen on väittänyt kirjettään lainatun väärin Karjalaisen hiljattain julkaistuissa muistelmissa.

Suomen Kuvalehti ei pyytänyt kirjeelle julkaisulupaa Värykseltä, ja Väryksen on ilmoittanut harkitsevansa syytöksiä lehteä vastaan.

Luonnonsuojeluliitto haluaa tiukentaa suurpetojen pyyntiä

Suomen luonnonsuojeluliiton mielestä juuri päättynyt karhunmetsästyskausi osoittaa taas kerran, että suurpetoasetusta on muutettava ja heti. Rikkomuksia ja törkeyksiä on sattunut metsällä etenkin, mutta tänä syksynä ne ovat tulleet näkyvästi julki.

Luonnonsuojeluliitto vaatii,

että suurpetojen metsästys olisi muutettava luvanvaraiseksi. Pyyntiluvat olisivat henkilökohtaisia, ja jokaiselle metsästäjälle säädettäisiin saalis-kiintiö.

Suurpetojen pyytäjällä pitäisi olla metsästyskortti, ja karhunmetsästäjältä vaadittai-

siin hirvenmetsästyskokeeseen liittyvä ampumakoe jokaisena vuotena, jona hän aikoo karhunkaatoon.

Lääninhallitus taas määräisi pedoille lajikohtaiset saalis-kiintiöt samaan tapaan kuin hirvenmetsästyksessäkin.

Karhun yleinen kevytmetastys poronhoitoalueilla on tar-

peettomana poistettava, koska poikkeuslupamenettely on joka tapauksessa olemassa.

Suden metsästystä Oulun ja Lapin lääneissä luonnonsuojelijat haluavat lyhentää: hukanpyynti kestäisi marraskuun puolivälistä helmikuun loppuun. Kymen ja Pohjois-Karjalan lääneistä suden yleisen metsästysaika tulisi poistaa kokonaan: poikkeusluvala saisi kaataa vahinkoa tuotaneita harmaaturkkeja.

Suurpedon kaadosta olisi vuorokauden sisällä ilmoitettava riistanhoitoyhdistykselle ja poliisille sekä leimautettava itse otus tai sen nahka.

Wärtsilän Meriteollisuus selvitystilaan

Wärtsilän Meriteollisuus Oy:n hallitus on päättänyt esittää marraskuun alussa kokoontuvalle yhtiökokoukselle yhtiön asettamista selvitystilaan.

Selvitystilaan julistaminen merkitsee, että yhtiön velkojen epäillään ylittävän yhtiön varat.

Valtio tukee kuitenkin yhti-

ön toimintaa toistaiseksi. Tukeen uppoaa noin 60 miljoonaa markkaa (noin 14 milj. dollaria) viikossa.

Meriteollisuuden tappioiksi on arveltu 1,6 - 2 miljardia markkaa (320 - 470 milj. dollaria).

Meriteollisuuden hallituksen puheenjohtajan Bror Wahlroosin mukaan yhtiö yrit-

tää peruuttaa kaikkein tappiollisimmat tilauksensa, koska vahingonkorvausten maksaminen saattaa tulla halvemmaksi kuin laivojen valmistaminen.

Kauppa- ja teollisuusministeri Ilkka Suominen sanoi valtion selvittävän, onko Wärtsilä aiemmin antanut tilastaan valtiolle virheellisiä tietoja.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa liittääkää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

FINNEXPRESS

**FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE**

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

**NEW YORK \$548 - LOS ANGELES \$648
TORONTO \$648**

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

**Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -**

ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD

FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL HANSLIN SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989 800 223-0567

"PUHUMME SUOMEA"

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Pikku-uutisia

Oikeuskansleri
sai kantelun
Finnairista

Ilmavoimien lentäjät ovat valittaneet oikeuskanslerille Helsingin kaupunginvaskaalin päätöksestä, jonka mukaan Finnairin johtoa ei aseteta syytteen taistelulentäjien syrjimisestä.

Kaupunginvaskaalin mukaan Finnairin johto oli syyllistynyt syrjintään päättäessään, ettei Finnair ota lentäjäkurssille otetta taistelulentäjiä. Rikos oli syyttäjän mielestä kuitenkin niin vähäinen, ettei syytteen ollut aihetta.

Finnair ja puolustusvoimat sopivat pari vuotta sitten, ettei Finnair ota lentäjäkurssilleen yhtään ilmavoimien lentäjiä. Sopimusta perusteltiin mm. valtakunnallisella edulla. Yhden taistelulentäjän koulutus maksaa noin 10 miljoonaa markkaa.

Suomalais-
osakkeet eivät
kiinnosta

Viime aikojen uutiset Suomen talouselämästä ovat vähentäneet ulkomaisten sijoittajien kiinnostusta suomalai-

siin osakkeisiin.

Lontoossa uskotaan suomalaisyhtiöiden menestyksen rakentuneen kotimaisten osakkeiden pikavoittojen varaan. Ruotsalaiset puolestaan katsovat, että Suomessa vallitsee talouspoliittinen päättämättömyys.

Turku
hamuaa
risteilijöitä

Turku yrittää saada risteilyaluksia vierailemaan kaupungissa. Konsulttitoimisto neuvottelee Turun toimeksiannosta mm. amerikkalaisten varustamojen kanssa vuonna 1991 mahdollisesti toteutettavasta uudesta Itämeren alueen reitikonaisuudesta.

Turkulaisen konsultin mukaan ristelyalukset eivät perinteiseen tapaan poikkeaisikaan enää pääkaupungeissa Kööpenhaminassa, Tukholmassa ja Helsingissä. Uusi reitti kuljisi Århusin, Göteborgin, Riikan, Tallinnan, jonkun Puolan satamakaupungin sekä Turun kautta Leningradiin.

Yhdysvalloissa ensi vuoden risteilyt on jo päätetty mutta turkulaisten mukaan mm. Kloster Cruises-varustamo katsoo, että vuonna 1991 olisi mahdollista toteuttaa uusi reitikonaisuus.

Insinööripula uhkaa

teollisuuden kilpailukykyä

Suomen teollisuus tarvitsee joka vuosi parituhatta uutta insinööriä. Teknisten alojen taitajia valmistuu kuitenkin vuosittain vain vajaat 1 500. Miten täytetään runsaan 500 ammattilaisen vaje?

Uunituoreella insinööriellä on varaa valita työpaikkansa. Tutkimuslaitokset ja yritysten tuotekehittely-yksiköt kilpailevat hänen tietotaidostaan valtion, teollisuuden, kaupan ja ulkomaisten yritysten kanssa.

Ensi vuosikymmen kuuluu tekniikan taitajille. Insinöörejä tarvitaan teollistuvan informaatioyhteiskunnan joka kolkassa: kehittämään tietotekniikkaa, ohjaamaan automatisoituvaa teollisuutta, keksimään puhtaita tuotantomenetelmiä, suunnittelemaan energiaa säästäviä prosesseja ja kehittämään kansainväliseen kauppaan menestyviä tuotteita.

Teollisuus ja koulut hikoilevat nyt insinööririkadon edessä

yrittäessään keksiä mistä saataisiin lisää insinöörejä.

Insinöörit töihin
puolivalmiina

Yritykset ovat alkaneet haalia insinöörejä riveihinsä suoraan korkeakouluista. Joka viides teekkari keskeyttäkseen opintonsa mennäkseen puolivalmiina töihin.

Valmet, Wärtsilä ja Strömberg ovat esimerkkejä yrityksistä, jotka ovat pyytäneet korkeakouluja räätälöimään itselleen sopivia insinöörejä.

Tällaiset hätäapuohjelmat aloitettiin syksyllä Jyväskylän yliopistossa ja Vaasan korkeakoulussa. Mukana olevat viitisenkymmentä opiskelijaa siirtyvät parin vuoden jälkeen erikoistumaan Teknilliseen

korkeakouluun Espoon Otaniemeen.

Rautaruukin ja Outokummun insinöörit puolestaan avustavat Oulun yliopiston teknillisen tiedekunnan opetuksessa ohjaamalla valmistumisvaiheeseen ehtineitä insinöörinalkuja.

Työelämän tarjoukset imevät mukaansa yhä enemmän väkeä, ja yhä useamman opiskelijan jäävät auttamattomasti kesken. Koulut joutuvat pohtimaan, miten innostaa opiskelijat saattamaan opintonsa päätökseen.

Yritykset etsivät insinöörejä myös ulkomailta. Suomen korkea verotus ja huikeat elinkustannukset himmentävät kuitenkin Suomen viehätysvoimaa potentiaalisten ehdokaiden silmissä.

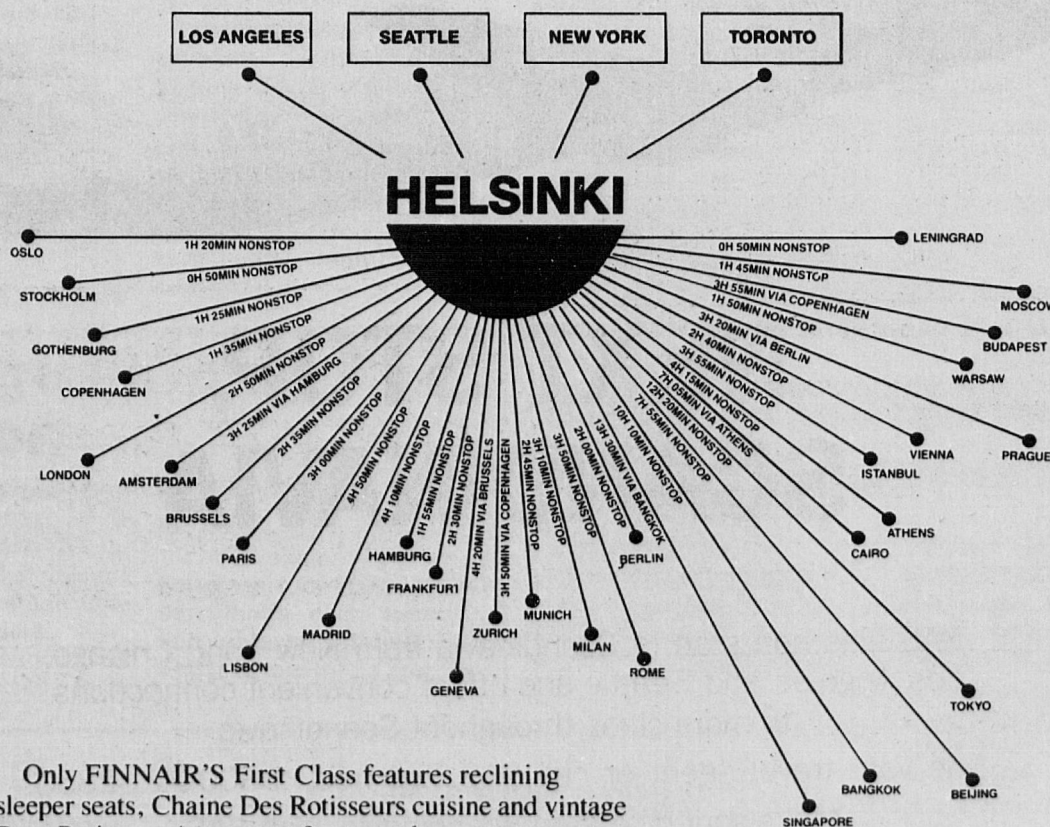
Tekniikan opintoja
kartetaan

Tekniikan opinnot eivät houkuttele opiskelu-uraansa valitsevia nuoria. Teknillisiin korkeakouluihin havittelevien joukko on pienentynyt: viime vuonna pyrkijöitä oli 6 500, tänä vuonna enää 5 000. Samanaikaisesti esimerkiksi lääketieteiden, kielen ja taloustieteiden opiskelupaikoista käydään kiivasta taistoa.

Se kynnys, joka jättää monen insinöörinurasta haaveilevan korkeakoulun ulkopuolelle, on lukion pitkä matematiikka. Vain hieman yli kolmasosa abiturienteista kirjoittaa tekniikan opinnoissa tarpellisen matematiikan laajan oppimäärän.

Matematiikan ja fysiikan kammo syntyy jo peruskoulussa, jonka matemaattisten aineiden opetusta syytetään kelvottomommaksi ja riittämättömäksi.

Tampereen teknillisessä korkeakoulussa viime vuonna aloitettu ohjelma pyydysti sisään lyhyen matematiikan lukeneita ylioppilaita. Nämä 70 "kukkaisteekkaria" opiskelevat vuoden tehokurssit matematiikassa ja fysiikassa kuroakseen umpeen eron pitkän matematiikan suorittajiin.

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD
AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room...plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-950-5000; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

Marmorisia ja graniittisia
hautakiviä

BOSLTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930
Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906)827-3906
Jälleen myyjä halutaan

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI
KULMILTA

YK:lta uhkaavat loppua rahat

YK:lta loppuvat rahat laskujen maksamiseen tämän kuun lopussa, ennusti pääsihteeri Javier Perez de Cuellar äskettäin. Toistaiseksi ainoastaan 66 maailmanjärjestön 159:stä jäsenmaasta on maksanut tämän vuoden jäsenmaksunsa.

Rahoja on saamatta tältä ja edellisiltä vuosilta kaikkiaan 603,8 miljoonaa dollaria.

Pääsihteeri sanoi, että tilanne on todella paha ja toivoi, että rästissä olevia jäsenmaksuja maksettaisiin kirjaimellisesti "lähipäivinä".

Javier Perez de Cuellar ei budjettia esitellessään maininnut erikseen velallisia maita. Takautuvasti eniten velkaa maailmanjärjestölle on oma maamme, jonka olisi maksettava jäsenmaksuja liki 500 miljoonaa dollaria päästäkseen tasoihin muiden jäsenmaiden kanssa.

Hovioikeus vapautti Petterssonin

TUKHOLMA - Svean hovioikeus päätti yksimielisesti vapauttaa Olof Palmen murhasta käräjäoikeudessa tuomitun Christer Petterssonin.

Hovioikeuden mielestä syytettyä vastaan esitetty näyttö ei riittänyt langettavaan tuomioon.

Petterssonin vapauttaminen yllätti monet ruotsalaiset täysin, vaikka mm. Lisbet Palmen lausuntojen arvoa olikin epäilty.

Petterssonilla on mahdollisuus saada suuri vahingonkorvaus oikeudenkäynnin jälkeen. Poliisi on lisäksi varautunut suojelemaan Petterssonia ainakin lähiviikkojen ajan.

Äiti Teresa pääsi sairaalasta

Nobel-paikittu laupeudentekijä äiti Teresa on päässyt pois sairaalasta Kalkutassa yli kuukauden kestäneen hoidon jälkeen. Intian uutistoimisto PTI ilmoitti edellislauantaina.

Äiti Teresa, 79, oli hoidettavana sydän- ja verisuonisairauden vuoksi. Lääkärit ovat määränneet hänelle vielä ainakin kaksi viikkoa täydellistä lepoa, PTI ilmoitti.

Opec haluaa ympäristökeskustelua

Öljyviejäm maiden järjestön Opecin indonesialainen pääsihteeri Subroto sanoi järjestönsä asiantuntijoiden tapaan muiden öljyntuottajamaiden edustajia ensi vuoden alkupuolella neuvotellakseen ympäristöasioiden vaikutuksista öljymarkkinoihin.

Öljyntuottajamaat ovat alkaneet epäillä, että ympäristöasioista tietoiset teollisuusmaat siirtyvät puhtaampiin energiavaroihin kuten nes-

temäiseen luonnonkaasuun.

- Olemme sopineet jatkamme neuvotteluja öljytilanteesta ja yhteisistä toimista ympäristöasioissa, Subroto sanoi.

Subroton mielestä ympäristökysymykset ovat erittäin merkittäviä tällä hetkellä, koska teollisuusmaat toimivat nopeasti ympäristöön liittyvissä asioissa, kun taas öljyntuottajamaat eivät ole ryhtyneet mihinkään toimiin.

Chirac hätistää autoja Pariisista

Pariisin kaupunginjohtaja Jaques Chirac ehdottaa kovia keinoja sietämättömiksi käyneiden liikenneuhkien ratkaisemiseksi.

Gaullistipuolueen puheenjohtaja ja entinen pääministeri Chirac haluaa parantaa jalankulkijoiden asemaa kaupungissa. Hän ehdottaa ensi-

alkuun 100,000 pysäköintipaikan poistamista kaupungin kaduilta.

Chirac esittää myös, että pysäköintimaksut otetaan käyttöön kaikkialla kaupungissa. Lisäksi suunnitelmassa on rakentaa maanalaisia pysäköintihalleja ja laajentaa kaupunkia ympäröiviä kehäteitä.

"Demokraattinen Unkari"

BUDAPEST - Unkarin liput nousevat valtion päämiehen Matyas Szurosin julistaessa maan virallisesti itsenäiseksi demokraattiseksi tasavallaksi, jossa "porvarillisen demokration ja demokraattisen sosialismin arvot ilmenevät tasavertaisesti". Szuros puhui kymmenille tuhansille unkarilaisille samalta parlamentin parvekkeelta, jossa maanpetoksesta hirtetty Imre Nagy esiintyi vuoden 1956 kansannousun aikana.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.
Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES